

Afgørelser – Reg. nr.: 04548.00

Fredningen vedrører: Hummel Sø

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet: 25-03-1969

Fredningsnævnet: 13-11-1967

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET>

25/3-1969

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1969, den 25. marts , afsagde Overfredningsnævnet
følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1953/67 om fredning af arealer ved Hummelsø og Voldby-
gårde.

I den af fredningsnævnet for Skanderborg amtsrådsreds
den 13. november 1967 afsagte kendelse hedder det:

"Den 13. november 1967 afsagde nævnet følgende kendelse vedrørende fredning af arealer ved Hummelso og Voldbygårde:

I Fredningssagen:

Ved skrivelse af 21. december 1966 har fredningsplanudvalget for Vejle og Skanderborg antet i henhold til lovekennzeichnetgorelse nr. 194 af 16. juni 1961 § 1 jfr. § 38 rejst fredningssag vedrørende nogle arealer ved Hummelso og Voldbygårde syd for Virklund.

Baggrunden for denne fredningspåstand er følgende:

Den 5-10-1961 meddelte fredningsnævnet dispensation ifølge naturfredningslovens § 25 stk. 2 til at opføre savværksbygninger samt beboelse på en parcel af matr. nr. 11 e Virklund by, Them sogn, og den 24-10-1962 godkendtes tegning og beliggenhedsplan for byggeriet.

Dette byggeri blev imidlertid aldrig påbegyndt, idet Them kommune tilbyttede sig arealet for at udlægge det til bebyggelse med enfamiliehuse, og i 1965 modtog fredningsnævnet og fredningsplanudvalget fra Them kommune andragende om godkendelse af en ændring og udvidelse af byplanvedtægten, således at bl.a. et område ved Voldbygårde omfattende matr. nr.ene 10 g, 10 g, 11 a, 11 e, 11 i, og 11m Virklund by, Them sogn, blev udlagt til boligbebyggelse.

Spørgsmålet blev tillige forelagt boligministeriets kommitterede i byplansager, der den 24-1-1966 meddelte, at man kunne tiltræde, at bl.a. området ved Voldbygårde blev udlagt til boligbebyggelse under forudsætning af, at fredningsmyndighederne ligeledes kunne anerkende denne ændring, hvorved bemærkes, at arealerne i deres helhed er beliggende indenfor skovbyggelinier.

Fredningsplanudvalget måtte nære betænkeligheder ved at godkende planerne for et boligbyggeri på arealerne ved Voldbygårde på grund af områdets naturskønhed, og da man var af den opfattelse, at Them kommune havde tilstrækkelige udviklingsmuligheder på de

ovrigt arealer udlagt til bymessig bebyggelse, besluttede fredningsplanudvalget at rejse fredningssag for området. Påstanden blev udvidet til visse arealer omkring Hummelso, hvor fredningsnavnet i forvejen var i forhandling med en lodsejer.

Bekendtgørelsen om sagens rejsning er af navnet indrykket i Statstidende for den 5-1-1967 samt i Silkeborg Avis. Indkaldelse til møde i sagen har været indrykket i Statstidende for den 9-2-1967 samt i Silkeborg Avis.

Sagen har været forhandlet med lodsejerne den 16-3-1967 tildels i forbindelse med besigtigelse af området samt ved en række senere møder med enkelte af lodsejerne.

Der er ikke indgået forlig med nogen af lodsejerne om erstatning for fredningen.

Bortset fra et enkelt tilfælde (lb. nr. 11) har ingen af pantaverne givet møde.

II Fredningspåstanden:

Den nedlagte fredningspåstand er sålydende, idet der med hensyn til baggrunden for sagens rejsning henvises til det under I anførte.

Beskrivelse af

området

Området, som ønskes fredet, omfatter arealerne omkring Voldbygårde og bakkekammen syd herfor samt Hummelso med omgivelser. Mod nordvest, nord og øst begrænses det af statskovene Thorsø Bakker og Silkeborg Sønderskov samt af Skanderborg-Horsens landevej. Mod syd er grænsen lagt ovenfor bakkeskrænterne ned mod Hummelso-arealerne. Afgrænsningen mod vest er de nærmeste bakketoppe, således at nære søens/milieu bevares.

Hummelso, der er på ca. 9 ha, er beliggende i et uberørt agerområde, med enkelte småplantninger. Soen ligger i kote 77 m, og det omgivende landskab når til alle sider - bortset fra nordøst - inden for ca. $\frac{1}{2}$ km op til kote 100-115 m; stejlest stiger terrænet mod syd og nord. I den sydlige del af matr. nr. 4 b n.fl. findes en smuk, snæver dal, hvorigennem Silkeborg-Bryrup-banen fører. Denne fortsætter mod nord og dukker ind i statsskoven uden at påvirke terrænet væsentligt, idet den følger dalbunden uden større dæmningsanlæg. Denne bane vil muligvis blive nedlagt i de nærmeste år, og dens arealer vil være fortrinligt egnede til cykle- og gangsti.

På grund af terrænforholdene fører ingen større veje igennem området omkring Hummelso, der i det hele taget i meget høj grad har undgået indgreb. Der findes således kun 2 sæt landbrugsbygninger samt bebyggelsen omkring Horrelund (unmiddelbart uden for fredningsgrænsen).

150 m syd for Voldbygårde findes på standsområdets højeste punkter på gravhøjene. Herfra haves nogle meget vide og storslåede udsigter, dels til Hummelso-terrænet og videre mod syd og dels mod nordøst til Borre-so og "Paradiset".

De tilsvarende udsigter kan man endvidere nyde, når man kører ad Gjesso-Virklund-vejen, der indgår i mange turisters og lokalbefolkningens (bl.a. Silkeborgernes) udflugtsruter. Det er specielt og karakteristisk for denne udsigt, der er indrammet af smukke skovbryn, at den ligger meget lidt ude af vinkel for kørselsretningen over en flere hundrede meter lang strækning.

Endelig har man ønsket at medtage matr. nr. 14 b m.fl. af hensyn til den frie udsigt til området fra Silkeborg-Horsens landevejen, der både fungerer som fjerntrafikvej og som et led i egnens net af udflugtsveje.

Geologi

Den nordlige del af fredningsområdet er morænebjergland, mens Hummelso med omgivende arealer er et dældshul øst for en af isens opholdslinier. Det kuperede terræn vest for Hummelso er et endemorænelandskab.

Arkæologi

Historie

I skoven i det sydvestlige hjørne af matr. nr. 4 b Thm, findes et usædvanligt stort kompleks af velbevarede hulveje. Der må have været tale om en betydelig færdselsaktivitet - formentlig en gren af hærvejen over det nu desværre udslettede vadested nord for hulvejene.

Til trods for navnet synes højene ved Voldbygårde ikke at være et voldsted. De i terrænet synlige arkæologiske forekomster synes alle at være gravhøje fra forhistorisk

tid eller overpløjede gravhøje.

Færdselsret

Den private fællesvej, som fra Voldbygårde går mod syd, ned øst om Hummelso og igen stiger op gennem skoven med hulvejs-systemet, ønskes bevaret i den nuværende tilstand.

Retten til motorkørsel ad denne vej ønskes ikke udvidet, mens der ønskes ret for almenheden til gående og cyklende færdsel. En stiforbindelse syd om søen til markvejen over matr. nr. 11 a Them, ville have givet en god ringsti, men da ejeren ikke har været indstillet på dette, har man frafaldet dette ønske på nærværende tidspunkt.

Opholdsarealer

Ejeren af matr. nr. 4 b Them, har erklæret sig indforstået med, at der gives almenheden ret til ophold og færdsel på ca. 1,2 ha mellem Hummelso og den private fællesvej. Endvidere ønskes ret til ophold og færdsel på ca. 0,07 ha på og ved højene på matr. nr. 11 a Virklund.

Parkering

På matr. nr. 10 a Virklund, ønskes udlagt en parkeringsplads på ca. 0,20 ha.

Endelig ønskes nogle kortere stier til henholdsvis statsskove og ovennævnte jernbane åbnet, således som det fremgår af det efterfølgende.

Naturpark

Fredningsområdet kan betragtes som hørende til den naturpark, som det vil være naturligt at skabe i det midtjyske søhøjland -

ja, som allerede delvis består. Området har sin helt selvstændige landskabskarakter, forskellig fra den øvrige Silkeborgegn. Endvidere danner den nordlige del forbindelse mellem de to store statsskovområder, Thorsø Bakker m.v. og Silkeborg Søderskov m.v.

Fredningens omfang.

Fredningspåstanden omfatter ialt ca. 167 hvoraf ca. 126 ha er underkastet allerede gældende fredningsbestemmelser i alt overvejende grad i henhold til naturfredningslovens § 25 stk. 2 og 4. Ca. 5,8 ha er fredskov.

Fredningens indhold.

Generelle bestemmelser:

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand dog med de under særbestemmelser nævnte undtagelser.

Arealerne må ikke yderligere bebygges.

Efter forud indhentet godkendelse af den ydre udformning fra fredningsnævnet og fredningsplanudvalget må der foretages nødvendige om- og tilbygninger i forbindelse med de eksisterende landbrug, ligesom nødvendige nybygninger under samme vilkår kan opføres, når de udgør en bygningsmæssig enhed med de ældre. Tegninger og planer kan forlanges udarbejdet, såfremt dette skønnes nødvendigt. Såfremt landbrugsejendommen overgår til anden anvendelse, skal fredningsmyndighederne være berettiget til at meddele afslag på ansøgninger vedrørende om- og tilbygninger, såfremt dette medfører væsentlige ændringer i bygningernes ydre udformning.

Herudover er det forbudt at opføre enhver art af bygninger eller at anbringe eller opsætte beboelsesvogne (campingvogne),

boder, skure eller andre indretninger, herunder master og tårne. Dog skal masteføring til lokal elforsyning være tilladt efter forud meddelt godkendelse.

Ved driften af såvel mark- som skovområder vil der være at tage hensyn til bevarelsen af de landskabelige, arkæologiske og naturvidenskabelige værdier.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning eller planering er ikke tilladt.

Arealerne må ikke anvendes til oplags-, parkerings- eller campingpladser. Med hensyn til parkerings- og campingpladser kan fredningsnævnet og fredningsplanudvalget dog dispensere, såfremt det skønnes rimeligt at anlægge sådanne.

Fredningen skal ikke være til hinder for en evt. senere udbygning af stisystem m.v.

Arealerne må benyttes som hidtil (med undtagelse af forbehold nævnt under særbestemmelser), således at almindelig landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer såvel som almindelig skovdrift på de eksisterende skovarealer kan fortsætte. Gentilplantninger på de allerede eksisterende skovarealer er tilladt, jfr. skovsignatur på kortbilaget.

Støjende adfærd må ikke finde sted.

Særbestemmelser.

Inden for det fredede område må der ikke foretages foranstaltninger eller indgreb af nogen art, som kan ændre Hummelso's areal, form eller tilstand. Opførelse af badebroer, springvipper, anløbsbroer eller andre anlæg i eller ved søen (som ovennævnt) må ikke foretages uden forud indhentet tilladelse fra fredningsnævnet og fredningsplanudvalget. Det er tilladt lodsejerne at have båd liggende ved søen, men bådudlejningsforretning må ikke drives.

Tilledning af spildevand eller anden form for forurening af Hurnelso er ikke tilladt.

Nytilplantninger er ikke tilladt bortset fra områderne, der ligger mellem den stiplede linie på kortet og fredningens ydergrænse.

Beplantningen på den sydlige del af matr. nr. 11 a Virklund, vest for en linie fra den østlige høj til bygningerne på matr. nr. 11 g Virklund, må ikke opnå en højde på over 2,5 m, a).

Beplantningen på den vestlige halvdel af matr. nr. 11 f Them, må ikke opnå en højde på over 2,0 m, b)

Beplantningen på matr. nr. 11 m Virklund, må ikke opnå en højde på over 2,5 m.

Den på matr. nr. 10 g igangværende grusgravning kan fortsættes inden for dette matr. nr.

Der ønskes ret for almenheden til gående færdsel og anden umotoriseret færdsel på privat fællesvej og markveje, som angivet på kortet.

På matr. nr. 10 a Virklund, ønskes udlagt en parkeringsplads på 2000 m², således som angivet på kortet.

På matr. nr. 11 a Virklund, ønskes udlagt et opholdsareal på 700 m² omkring de 2 høje, jfr. kortet.

På matr. nr. 4 b Them, udlægges 1,2 ha til færdsel og ophold for almenheden.

Fredningsmyndighederne har ret til opførelse af nødvendige toiletbygninger for offentligheden og til opstilling af papirkurve m.v. på parkeringsplads og opholdsarealer.

Der udarbejdes ordensregler vedrørende almenhedens adgang, og fredningen skal ikke være til hinder for herved forbunden skiltning eller anden vejledende skiltning.

III Forskellige udtalelser, der ligger til grund for fredningspåstanden:

Nationalmuseet har i skrivelse af 12-7-1966 udtalt følgende:

"Så vidt jeg kan se, er der ikke - til trods for det "mistænkelige" navn, Voldbygårde, her noget voldsted at påvise. Hvorledes stedsnavnet er frenkommet, ved jeg ikke, men de i terrainet synlige arkæologiske forekomster synes alle at være gravhøje fra forhistorisk tid eller overpløjede gravhøje.

Jeg besigtigede endvidere det store hulvejssystem i skoven syd for Vessenbjerg. Der er her tale om et usædvanligt stort kompleks af hulveje, som ligger smukt bevarede i skoven; der må have været tale om en betydelig færdselsaktivitet over det nu desværre udslettede vødested nord for hulvejene.

Hele området omkring Hummelso forekommer både kulturgeografisk og landskabsæstetisk af meget stor værdi; det er i sjælden grad en helhed, som helt har undgået indgreb i form af uheldig bebyggelse eller dominerende vejanlæg. Området har sin helt selvstændige landskabskarakter, forskellig fra den øvrige silkeborgegn. Det må inderlig håbes, at det vil lykkes ved passende planlægningsforanstaltninger at undgå en udstykning i dette område, en udstykning, som også byplanmæssig umiddelbart må forekomme så helt forfejlet."

Såvel Naturfredningsrådets repræsentant som repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening har under møde med fredningsnævnet erklæret at kunne anbefale gennemførelsen af fredningen.

IV Nævnets bemærkninger til påstanden:

Nævnet er med fredningsplanudvalget enig i, at det i sagen omhandlede område er fredningsværdigt på grund af områdets naturskønhed.

For så vidt angår området ved Voldbygårde (matr. nr. 10 g, 11 i og 11 n) har fredningsnævnet imidlertid fundet, at der gør sig særlige hensyn gældende ved afvejningen af de fredningsmæssige

interesser med kommunens byggeplaner, der delvis er opstået på grundlag af den af fredningsnævnet tidligere meddelte byggetilladelse, og fredningsnævnet har derfor ment at burde tillade boligbebyggelse på matr. nr. 11 m tilhørende Them kommune og matr. nr. 11 i og 10 g tilhørende gårdejer Ejnar Laursen, d.v.s. på den laveste del af arealerne ved bivej nr. 15 indtil markvejen i skellet mellem matr. nr. 11 i og 11 a og mellem 10 g og 10 q. Såfremt der på dette areal alene opføres enfamiliehuse med lav tagrejsning og ellers ellers fastsættes særlige servitutbestemmelser for byggeriet vil dette ifølge nævnets skøn ikke i væsentlig grad forringe udsigten fra den øverste del af bivej nr. 15 og formentlig ikke berøre udsigten fra de to gravhøje sydvest for Voldbygårde.

Fredningsnævnet har endvidere ladet matr. nr. 11 e tilhørende ingeniør Bjørnholt (lb. nr. 2) udgå af fredningen, idet denne ejendoms arealer er beliggende såvel indenfor landevejsbyggelinien (Horsens-Silkeborg) som indenfor skovbyggelinien. Fredningsnævnet er indstillet på at fastholde virkningen af disse byggelinier i det omfang ejendommen ikke falder ind under byplanvedtægtens boligonråde.

Efter aftale med fredningsplanudvalget foretages den ændring i forhold til påstanden, at den påtænkte parkeringsplads ved Voldbygårde opgives, idet der under sagen er modtaget et tilsagn fra skovmyndighederne om et parkeringsareal i statsskoven - Thorsø Bakker - umiddelbart vest for det sted, hvor bivej nr. 15 passerer skovbrynet.

Ifølge aftale med lodsejer nr. 14 etableres der på matr. nr. 11 f Them by og sogn et opholdsareal på den østlige del af ejendommen jfr. senere, nedens til gengæld bestemmelsen om højdebegrænsning på beplantningen på ejendommen udgår.

Da fredningsnævnet iøvrigt finder, at de i naturfredningslovens § 1 nævnte betingelser er opfyldte, har nævnet truffet bestemmelse om fredning af et omfang og med et indhold som nedenfor nævnt.

V Fredningens omfang:

Fredningen omfatter følgende matr. nr.:

10 g, 11 i, 11 n, 10 q, 11 a, 10 a, 11 l, Virklund, Them sogn, 11 d Them by og sogn, 11 g Virklund, Them sogn, 14 b, 15, 14 c, 14 a, 4 b, 4 t, 16 a, 4 z, 16 d, 11 f og 11 a Them by og sogn.

VI Fredningens indhold:

Generelle bestemmelser:

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, dog med de under særbestemmelserne eller de enkelte ejendomme nævnte forbehold.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder sand-, grus-, ral- eller lergravning, groftning, opfyldning og planering er ikke tilladt. Dog kan udnyttelse af de nævnte forekomster ske til privat forbrug.

Arealerne må ikke anvendes til oplags-, parkerings- eller campingpladser, medmindre fredningsplanudvalget og fredningsnævnet i forening giver dispensation hertil.

På det fredede areal må ikke indrettes losseplads, opstilles udrangerede maskiner, biler eller dele heraf. Forurening af naturen ved henlæggelse af affald eller andet må ikke finde sted.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges med undtagelse af de tilfælde, der nævnes under særbestemmelserne eller ved de enkelte ejendomme.

Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger eller opsættes hegn, bortset fra nødvendige

kreaturhegn og de ved nærværende kendelse forudsatte hegn ved stier og veje.

Tårne, mæster og ledningsanlæg må kun opsættes efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet.

Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for byggeriet er godkendt af fredningsnævnet.

Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Om- og tilbygninger af de eksisterende, lovligt opførte helårs- og sommerhuse, hvorved bygningen i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet.

For så vidt angår Hummelso gælder følgende:

Der må ikke foretages foranstaltninger eller indgreb af nogen art, som kan ændre Hummelso's areal, form eller tilstand. Opførelse af badebroer, springvipper, anløbsbroer eller andre anlæg i eller ved soen (som ovennævnt) må ikke foretages uden forud indhentet tilladelse fra fredningsnævnet og fredningsplanudvalget. Det er tilladt lodsejerne at have båd liggende ved soen, men bådudlejningsforretning må ikke drives.

Arealerne må benyttes som hidtil, medmindre andet er anført under særbestemmelser eller under de enkelte ejendomme.

Nytilplantninger er ikke tilladt, bortset fra områderne, der ligger mellem den stiplede linie på vedhæftede kort og fred-

ningens ydergrænse.

Påtaleberettiget er fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Særbestemmelser:

- 1) Der gives almenheden ret til gående og anden ikke motoriseret færdsel ad den nord-sydgående private fællesvej fra Voldbygårde gennem skoven på matr. nr. 4 b Them til Hummelsobjerg ved fredningens sydgrænse jfr. vedhæftede kort.
- 2) Der gives almenheden adgang til ophold på et udsigtsareal på 10 x 10 m i den østlige ende af matr. nr. 11 f Them ad en 3 m bred sti i den yderste østlige del af nævnte ejendom, jfr. vedhæftede kort.
- 3) Der etableres efter aftale med statsskovvæsenet en parkeringsplads umiddelbart uden for det fredede område inden for skovbrynet af statsskoven Thorsø Bakker, hvor bivej nr. 15 løber ind i denne skov (matr. nr. 10 b Virklund, Them sogn).
- 4) Det henstilles til overfredningsnævnet, at der etableres et opholdsareal på 700 m² af matr. nr. 11 a Virklund, således som vist på vedhæftede kort omkring de to oldtidshoje.
- 5) Det henstilles til overfredningsnævnet, at der etableres et opholdsareal på 1,2 ha af matr. nr. 4 b Them by og sogn ved Hummelso, således som vist på vedhæftede kort.

Fredningsplanudvalget træffer de nærmere bestemmelser om offentlighedens benyttelse af parkeringsplads, veje- og opholdsarealer, og der forbeholdes adgang for fredningsmyndighederne til at opføre nødvendige toiletbygninger m.v.

Lodsejernes påstande:

De fleste lodsejere har protesteret imod fredningen og har fremsat subsidiære påstande om erstatning:

For de lodsejeres vedkommende, der ejer ejendomme onfat-

tet af kommunens forslag til byplanvedtægt ved Voldbygårde, har protesten imod fredningens gennemførelse været begrundet med de forventede byggemuligheder i dette område, og der er af disse lodsejere derfor fremsat betydelige erstatningskrav.

For så vidt angår de øvrige lodsejere har disse henvist til, at der findes tilstrækkelige rekreative muligheder i områderne omkring Silkeborg, og at der i det hele ikke ses at være afgørende interesser, der kan begrunde et indgreb.

Lodsejerfortegnelse:

I følgende fortegnelse over de af fredningen omfattede ejendomme er ejerlav og sogn forkortet således:

V = Virklund, Them sogn.

T = Them by og sogn.

Ud for hvert matr. nr. er angivet areal i ha, og i parentes nedenunder er anført, hvor stor en del af dette areal der falder ind under søbyggelinie og skovbyggelinie.

Lb. nr. 1 a - Ejnar Laursen, Ny Voldbygårde, Virklund

10 g V 7,30

(7,30)

Fredningens indhold:

Der tillades opførelse af helårsbeboelse på følgende betingelser:

- 1) Der udarbejdes en samlet udstykningsplan omfattende også Them kommunes areal, hvilken plan nå forelægges fredningsplanudvalget og fredningsnævnet til godkendelse.
- 2) Der må ikke finde bebyggelse sted indenfor en afstand af 15 m fra bivej nr. 15.
- 3) Bebyggelsen skal være i eet plan med rødt tegltag og med lave-

ste taghældning (højde til tag ca. $4\frac{1}{2}$ m).

- 4) På arealerne må alene findes lav beplantning af buske eller lave træer af højde svarende til dværgfrugttræer.

Den på matr. nr. 10 g igangværende grusgravning kan fortsættes på dette matr. nr.

Erstatningspåstand:

200.000 kr. (under forudsætning af sædvanlig status quo-fredning).

Erstatning:

500 kr. for advokatbistand.

Lb. nr. 1 b - A/S Virkelyst, Virklund

11 i V 3,51
(3,51)

Ejendommen er købt af lb. nr. 1 a ved betinget skøde, lyst den 27-2-1965, med frist til den 2-10-1967.

Fredningens indhold:

Der tillades opførelse af helårsbeboelse på de under lb. nr. 1 a, 1) - 4) nævnte betingelser samt yderligere på betingelse af, at
5) der ikke bygges i højere grundplan end transformatorstationens cementfundament (på 11 m).

Erstatningspåstand:

includeret i påstand under lb. nr. 4.

Erstatning:

0

Lb. nr. 2 - J. Bjørnholt Andersen

udgår

Erstatningspåstand:

50.000 kr.

Erstatning:

200 kr. for advokatbistand.

Lb. nr. 3 a - Them kommune

11 m V 1,89
(1,89)

Fredningens indhold:

På matr. nr. 11 m tillades bebyggelse med helårsbeboelse på samme betingelser som nævnt under lb. nr. 1 a, punkt 1) - 4).

Erstatningspåstand:

8 kr./m² under forudsætning af status quo-fredning.

Erstatning:

0.

Lb. nr. 3 b - Silkeborg Oplands Strømforsyning

Transformatorstation på areal af 11 m.

Fredningens indhold:

Da der tillades bebyggelse på begge sider af transformatorstationen, og da kravet om erstatning ellers findes uhjænlet, gives ingen erstatning.

Erstatningspåstand:

erstatning efter fredningsnævnets skøn.

Erstatning:

0.

Lb. nr. 4 - I/S Virkelyst, Virklund

10 g V 1,44
(1,44)

11 a V 17,63
(17,63)

Fredningens indhold:

Beplantningen på den sydlige del af matr. nr. 11 a V vest for en linie fra den østlige høj til bygningerne på matr. nr. 11 g V må ikke have højde på over 2,5 m.

Det er med lodsejerne aftalt, at alle planter indenfor 100 m fra de 2 gravhøje på matr. nr. 11 a fjernes, såsnart de har nået juletræshøjde og senest i 1975.

Erstatningspåstand:

547.250 kr. incl. erstatning for status quo-fredning for 11 i købt af lodsejerne på betinget skode.

Erstatning:

54.000 kr.

Lb. nr. 5 - Marinus Knudsen, Voldbygårde, Them.

10 a V 15,69
(15,68)

11 l V 0,78
(0,78)

11 d T 0,84
(0,84)

Fredningens indhold:

For fredningen gælder bestemmelserne i afsnit VI.

Erstatningspåstand:

2 kr./m² + ulempeerstatning.

Erstatning:

32.000 kr.

Lb. nr. 6 - Hartvig S. Knudsen, Them

11 g V 14,22

(13,12)

Fredningens indhold:

Der tillades frastykning af en parcel til helårsbeboelse på ca. 1000 m² beliggende således, at dens vestskel er placeret max. 40 m fra den vestligste del af gårdlængerne og med huset placeret således, at den sydligste del af dette ligger max. 15 m fra den øst-vestgående vej.

Erstatningspåstand:

2 kr./m² - dog minimum som I/S Virkelyst pr. m² + 165.000 kr. for ulemper.

Erstatning:

40.000 kr.

Lb. nr. 7 - Ludvig A. Ludvigsen, Them

14 b T 6,22

(6,22)

Fredningens indhold:

For fredningen gælder bestemmelserne i afsnit VI.

Erstatningspåstand:

2 kr./m² + ulempe 35.000 kr.

Erstatning:

19.000 kr.

Lb. nr. 8 - Frk. Dide Jacobsen, Gysholm pr. Silkeborg

15 T 1,35

(1,35)

Fredningens indhold:

For fredningen gælder bestemmelserne i afsnit VI.

Erstatningspåstand:

2 kr./m² + 50.000 kr. for ulenper:

Erstatning:

3.000 kr.

Lb. nr. 9 - Jorn L. Mikkelsen, Thern

14 c T 4,62

(4,57)

Fredningens indhold:

For fredningen gælder bestemmelserne i afsnit VI.

Erstatningspåstand:

30.000 kr.

Erstatning:

14.000 kr.

Lb. nr. 10 - P. Windslov Hansen, Rodelund, Virklund

14 a T 6,00 (2 ha fredskov)

(2,50)

Fredningens indhold:

For fredningen gælder bestemmelserne i afsnit VI.

Erstatningspåstand:

2 kr./m² + 75.000 kr. i ulenpe-erstatning.

Erstatning:

16.000 kr.

Lb. nr. 11 - Yan K. Nielsen, Vesselbjerg, Them

4 b T 22,95 (2,1 ha fredskov)
(6,18)

Fredningens indhold:

Vej-strækningen fra jernbanen til vej-T i skoven på 4 b åbnes alene for almenheden, såfremt der ved jernbanens nedlæggelse etableres offentlig gangsti og/eller cyklesti på jernbanearealet.

En panthaver gårdejer Egon Schläger har fremsat krav om andel i erstatningen.

Erstatningspåstand:

35.000 kr. + 4.000 kr. såfremt nævnte vejstrækning åbnes.

Erstatning:

35.000 kr. + 4.000 kr. under den nævnte forudsætning.

Af erstatningen udbetales 4.000 kr. panthaveren Egon Schläger til afskrivning på pantefordringen.

Lb. nr. 12 - Niels Laursen, Them

4 t T 0,73
(0,00)
16 a T 4,62
(1,70)

Fredningens indhold:

For fredningen gælder bestemmelserne i afsnit VI.

Erstatningspåstand:

2 kr./m² + 50.000 kr. i ulenpeerstatning.

Erstatning:

19.000 kr.

Lb. nr. 13 - murer N. Christensen, Them

4 z T 0,04

(0,00)

16 d T 1,27

(0,00)

Fredningens indhold:

For fredningen gælder bestemmelserne i afsnit

VI. Det bemærkes, at der ved erstatningsfastsættelsen ikke er taget hensyn til en af lodsejeren dokumenteret bestilling af Normanns gran, idet den ^{på}gældende gran - ifølge en af skovrider Rafn, Silkeborg, afgivet erklæring - har været en sådan mangelvare i foråret 1967, at afbestilling kunne ske uden tab.

Ved erstatningen er der i overensstemmelse med skovriderens erklæring regnet med, at jorden ikke er af bedste bonitet til Normannsgran.

Erstatningspåstand:

. Ikke nærmere fastsat.

Erstatning:

5.800 kr.

Lb. nr. 14 - Erik H. Rahbek Ascanius, Them

11 f T 0,85

(0,00)

Fredningens indhold:

Der etableres et opholdsareal 10 x 10 m i den østlige del af matr. nr. 11 f med adgang for offentligheden af en 3 m bred sti.

Bestemmelse herom vil være at tinglyse servitutstiftende på ejendommen.

Erstatningspåstand:

23.000 kr. under forudsætning af, at højdebegrænsningen for beplantningen ikke opgives.

Erstatning:

6.750 kr. + 1 kr./m² for ca. 250 m² opholds- og stiareal.

Lb. nr. 15 - Propr. Ole Frederiksen, Horrelund, Them

11 a T 51,25 heraf 9,05 ha so

(28,75) fredskov 1,70 ha

Fredningens indhold:

For fredningen gælder bestemmelserne i afsnit VI.

Erstatningspåstand:

2 kr./m² + ulempeerstatning.

Erstatning:

100.000 kr.

Da der iøvrigt ikke skønnes at finde forringelse sted af panthaveres eller servituthaveres stilling, vil erstatningerne i deres helhed være at udbetale til ejerne.

Kendelsen vil være at tinglyse som servitutstiftende på de fredede ejendomme med fortrin frem for pantegæld og med Fredningsnævnet for Skanderborg amt som påtaleberettiget.

Erstatningsbeløbene vil i henhold til bestemmelserne i naturfredningslovens § 17 stk. 1 være at udrede med 3/4 af statskassen og 1/4 af Skanderborg amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Kendelsen kan i overensstemmelse med reglerne i naturfred-

ningslovens § 19 stk. 1 og 2 indbringes for Overfredningsnævnet indenfor et tidsrum af 4 uger fra dens afsigelse, respektive forkyndelse.

Kendelsen vil i medfør af bestemmelsen i naturfredningslovens § 19 stk. 3 af naturfredningsnævnet være at forelægge for Overfredningsnævnet."

Konklusionen er sålydende:

"De i foranstående fortegnelse nævnte ejendomme i Then sogn fredes i overensstemmelse med det foranførte og således som vist på vedhæftede kort.

Påtaleretten tilkommer Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

I erstatning udbetales til de i fortegnelsen nævnte ejere i alt 349.500 kr. med renter 6 % p.a. fra kendelsens dato til betaling sker.

Erstatningsbelobene udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Skanderborg antsfond og de i antsrådskredsen beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling."

Sagen er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, og er tillige indanket af lodsejerne, lb. nr. 1 b og 4 samt 5, 6 og 13 med påstand om forhøjelse af de tilkendte erstatninger. Endvidere har fredningsplanudvalget for Vejle og Skanderborg ønsket visse udvidelser af fredningen i overensstemmelse med påstanden for fredningsnævnet samt påstået, at byggeri nægtes i den nordlige del af fredningsområdet.

Overfredningsnævnet har den 4. maj 1968 foretaget besigtigelse og har forhandlet med de ankende lodsejere samt med repræsentanter for fredningsnævnet, fredningsplanudvalget for Vejle og Skanderborg amter, Skanderborg amtsråd, Them kommune, statsskovvæsenet og Danmarks Naturfredningsforening.

Them kommunes repræsentant udtalte sig principielt mod fredning, subsidiært for en løsning, der ikke hindrede bebyggelse i det omfang, som boligministeriet har været indforstået med eller i hvert fald på størstedelen af dette areal. I/S Virkelyst's repræsentant kunne ved frigivelse til bebyggelse til en - forligsmæssigt fastsat - linie i nærheden af Voldbygårde's bygninger tiltræde fredning af resten for en enhedspris svarende til de øvrige erstatninger, uanset at hele interessentskabets areal ligger indenfor det område, som sognerådet ønsker udlagt til bebyggelse.

Det blev fra Skanderborg amtsråds side henstillet, at staten afholder 9/10 af fredningsudgifterne.

Overfredningsnævnet har besluttet at stadfæste fredningsnævnets kendelse med visse ændringer:

I. Fredningens omfang.

Følgende arealer udg^cår af fredningen:

- a) Den nordlige lod af matr.nr. 10 a Virklund - tilhørende lb.nr. 5, gårdejer Marinus Knudsen,
- b) Parcellerne matr.nr. 16 d og 4 z begge Them - tilhørende lb.nr. 13, murer Niels Christensen,
- c) Det syd for matr.nr. 4 t Them beliggende areal af matr.nr. 16 a Them - tilhørende lb.nr. 12, gårdejer Niels Laursen.

II. Fredningens indhold.

a) I spørgsmålet om bebyggelse på arealer i fredningens nordlige del har Overfredningsnævnet efter indgået forlig med I/S Virkelyst på det foran angivne grundlag besluttet at tillade sådan bebyggelse til en linie, der forløber over matr.nr. 11 a, Virklund, begyndende mod vest umiddelbart syd for ejendommen Voldbygårde's bygninger og parallel med disses sydlængde. På et punkt ca. 100 m øst for den private fællesvej knækker linien, således at den ved parcellens østskel rammer "hakket" i skoven ca. 100 m syd for skellet mellem 11 a og 11 i, jfr. det kendelsen vedhæftede kort. (grøn linie).

b) For det areal, som herefter tillades bebygget, gælder de i kendelsen side (15-16) under lb.nr. 1 a og 1 b anførte fredningsbestemmelser, dog at punkterne 2, 4 og 5 udgår.

c) Der gives offentlig adgang til de 2 gravhøje i den sydlige ende af matr.nr. 11 a Virklund.

d) Med hensyn til beplantningen i den sydlige ende af matr. nr. 11 a gælder, for så vidt angår den del af beplantningen, som ligger inden for 100 m fra højfoden, at beplantningen ikke må nå en sådan højde, at udsigten fra højene generes, d.v.s. at træernes højde ikke må blive på mere end ca. $2\frac{1}{2}$ m. Beplantningen må ikke komme højene nærmere end på tidspunktet for fredningen.

e) I bestemmelsen i fredningsnævnets kendelse (side 14) angående færdsel ad den nord-sydgående private fællesvej fra Voldbygårde mod syd ændres ordene "gående og anden ikke motoriseret færdsel" til "gående færdsel og færdsel på cykel uden hjælpemotor".

Tilsvarende gælder for færdsel på vejstrækningen på matr.nr. 4 b Them - fra jernbanen til ovennævnte private fællesvej.

Overfredningsnævnet har ikke fundet behov for at følge fred-

ningsnævnets henstilling om, at der etableres et opholdsareal på matr.nr. 4 b Them.

III. Erstatningerne til de enkelte lodsejere.

Med de ankende lodsejere har Overfredningsnævnet opnået mindelig overenskomst med undtagelse af gårdejer Hartvig Knudsen (lb.nr. 6) om de i konklusionen anførte erstatningsbeløb.

Da mindelig overenskomst ikke har kunnet opnås med gårdejer Hartvig Knudsen, har man i henhold til naturfredningslovens § 20 anmodet taksationskommissionen om på grundlag af foranstående at ville fastsætte erstatningen for denne lodsejer. Ved en den 19. november 1968 afholdt taksationsforretning har taksationskommissionen derpå fastsat erstatningen til 40.000 kr. Under hensyn til arten af den ved Overfredningsnævnets beslutning tilladte offentlige færdsel ad den gennem arealet forløbende private fællesvej samt til, at der ikke stilles krav med hensyn til vejens vedligeholdelsestilstand, er der ikke af taksationskommissionen tillagt den pågældende lodsejer nogen erstatning for udgifter til vejens vedligeholdelse, men kun for generne ved den tilladte offentlige adgang.

IV. Erstatningernes fordeling mellem de offentlige kasser.

Overfredningsnævnet har ikke fundet tilstrækkelig anledning til at fravige naturfredningslovens almindelige fordelingsregel, hvorefter 3/4 af erstatningsudgifterne afholdes af staten og 1/4 af de respektive kommuner.

Et kort, nr. Sk 122, visende det fredede areal, der omfatter ca. 125 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Skanderborg amtsrådskreds den 13. november 1967 afsagte kendelse om fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde stadfæstes med foranstående ændringer.

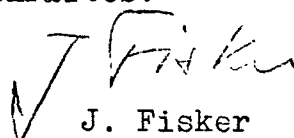
Erstatningerne, der er udbetalt - med undtagelse af det ved taksation fastsatte beløb - fordeler sig således:

Lb.nr.	Navn	Beløb
1 a.	Landmand Ejnar Laursen, Ny Voldbygårde, Virklund	500 kr.
1 b og 4.	I/S Virkelyst, Virklund	34.500 "
2.	Ingeniør Jørgen Bjørnholt Andersen, Kallerupvej 147, Odense.	200 "
5.	Gårdejer Marinus Knudsen, Voldbygårde, Them.	41.000 "
6.	Gårdejer Hartvig Knudsen, "Soldal" pr. Them.	40.000 "
7.	Husmand Ludvig August Ludvigsen, Them.	19.000 "
8.	Frk. Dikke Margrethe Jacobsen, Gysholm, Brædstrup.	3.000 "
9.	Gårdejer Jørn Lind Mikkelsen, Them.	14.000 "
10.	Fabrikant P. Windsløv Hansen, Rodelund pr. Virklund.	16.000 "
11.	Billedhugger Yan K. Nielsen, Vrå, hvoraf 3.000 kr., efter at den pågældende har afhændet sin ejendom, er udbetalt til køberen, amtsrevisor Thorvald Hansen, Strandmøllevej 38, Holbæk, og 4.000 kr. til panthaveren, gårdejer Egon Schläger, Revl, Vinderslev.	37.000 "
12.	Gårdejer Niels Laursen, Hummelsøbjerggård, Them.	19.000 "

14. Importør E. Rahbek Ascanius, Hørrelund,
Them. 7.000 kr.
15. Proprietær Ole Frederiksen, Hørrelund,
Them. 100.000 ".

Erstatningerne, ialt 331.200 kr., der forrentes med 6 % p.a. fra den 13. november 1967 til datoen for udbetaling, udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Skanderborg amtsfond og de i amtsråds-kredsen beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

J. Fisker

FREDNINGSNÆVNET>

Afsagt i Ofn kendelse af 25/3-1969

- 1 -

[Klik her for at se afgørelsen](#)

Den 13. november 1967 afsagde nævnet følgende kendelse vedrørende fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde:)

I Fredningssagen:

Ved skrivelse af 21. december 1966 har fredningsplanudvalget for Vejle og Skanderborg amter i henhold til lovbekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 § 1 jfr. § 38 rejst fredningssag vedrørende nogle arealer ved Hummelsø og Voldbygårde syd for Virklund.

Baggrunden for denne fredningspåstand er følgende:

Den 5-10-1961 meddelte fredningsnævnet dispensation ifølge naturfredningslovens § 25 stk. 2 til at opføre savværksbygninger samt beboelse på en parcel af matr. nr. 11 e Virklund by, Them sogn, og den 24-10-1962 godkendtes tegning og beliggenhedsplan for byggeriet.

Dette byggeri blev imidlertid aldrig påbegyndt, idet Them kommune tilbyttede sig arealet for at udlægge det til bebyggelse med enfamiliehuse, og i 1965 modtog fredningsnævnet og fredningsplanudvalget fra Them kommune andragende om godkendelse af en ændring og udvidelse af byplanvedtægten, således at bl.a. et område ved Voldbygårde omfattende matr.nr.ene 10 g, 10 q, 11 a, 11 e, 11 i og 11 m Virklund by, Them sogn, blev udlagt til boligbebyggelse.

Spørgsmålet blev tillige forelagt boligministeriets kommitterede i byplansager, der den 24-1-1966 meddelte, at man kunne tiltræde, at bl.a. området ved Voldbygårde blev udlagt til boligbebyggelse under forudsætning af, at fredningsmyndighederne ligeledes kunne anerkende denne ændring, hvorved bemærkes at arealerne i deres helhed er beliggende indenfor skovbyggelinier.

Fredningsplanudvalget måtte nære betænkeligheder ved at godkende planerne for et boligbyggeri på arealerne ved Voldbygårde på grund af områdets naturskønhed, og da man var af den opfattelse, at

KORT>

HUMMELSØ OG VOLDBYGÅRDE.

Them kommune,
Vrads herred,
Skanderborg amt.

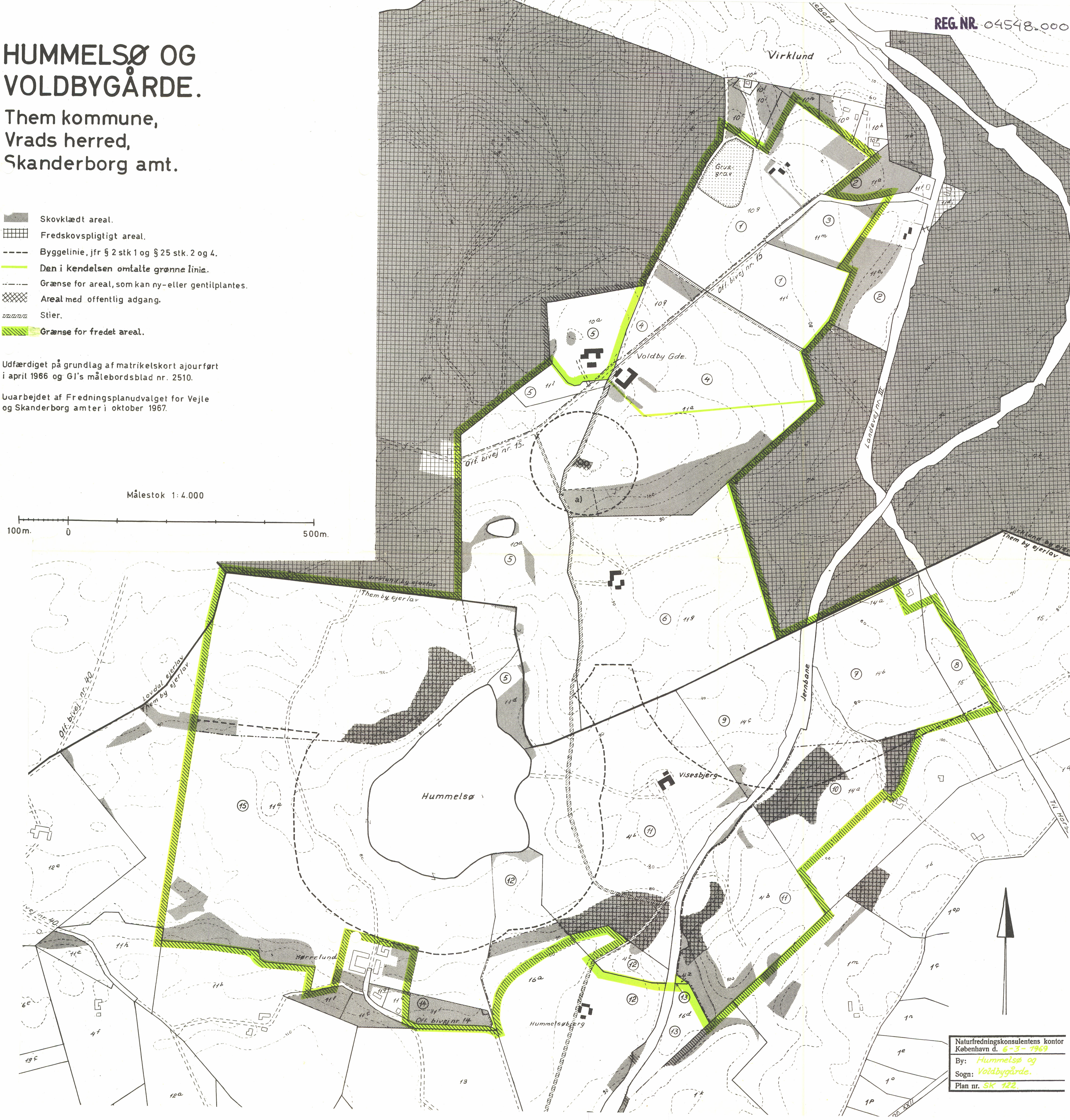
- Skovklædt areal.
- Fredskovspligtigt areal.
- Byggelinie, jfr § 2 stk 1 og § 25 stk. 2 og 4.
- Den i kendelsen omtalte grønne linie.
- Grænse for areal, som kan ny- eller gentilplantes.
- Areal med offentlig adgang.
- Stier.
- Grænse for fredet areal.

Udfærdiget på grundlag af matrikelskort ajourført
i april 1966 og GI's målebordsblad nr. 2510.

Udarbejdet af Fredningsplanudvalget for Vejle
og Skanderborg amter i oktober 1967.

Målestok 1:4.000

100m. 0 500m.

Kortbilag til fredningsnævnskendelse
af 13. november 1967 vedrørende

HUMMELSØ OG VOLDBYGÅRDE.

Them kommune,
Vrads herred,
Skanderborg amt.

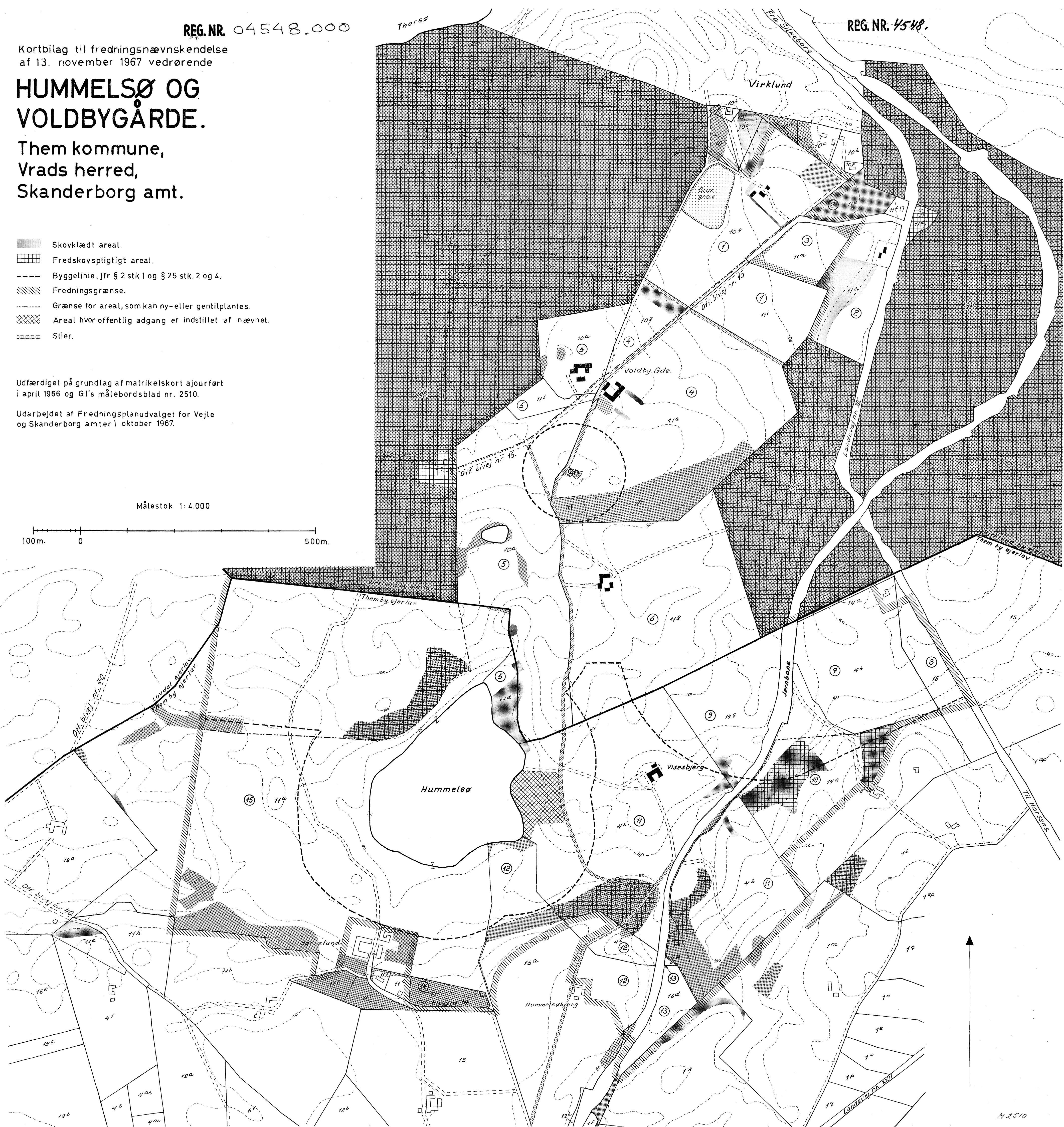
- Skovklædt areal.
- Fredskovspligtigt areal.
- Byggelinie, jfr § 2 stk 1 og § 25 stk. 2 og 4.
- Fredningsgrænse.
- Grænse for areal, som kan ny- eller gentilplantes.
- Areal hvor offentlig adgang er indstillet af nævnet.
- Stier.

Udfærdiget på grundlag af matrikelskort ajourført
i april 1966 og GI's målebordsblad nr. 2510.

Udarbejdet af Fredningsplanudvalget for Vejle
og Skanderborg amter i oktober 1967.

Målestok 1:4.000

100m. 0 500m.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 04548.00

Dispensationer i perioden: 08-09-1986 - 22-06-2006

FREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS VESTLIGE
FREDNINGSKREDS

TINGHUSET, VESTER ALLÉ 10
TLF. 06 - 12 20 77

REG. NR. 4548

8000 ÅRHUS C. DEN

SAG NR.

8. september 1986.

60/1986

Nævnet har d.d. skrevet således til Ole Kynne Frandsen,
Voldbygårdvej 5, 8653 Them:

"

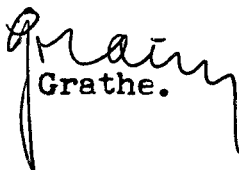
I skrivelse af 15. maj 1986 har De ansøgt om tilladelse
til plantning af juletræer på matr.nr. 111 Virklund, Them, hvilken
ejendom er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts
1969 om fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde.

Nævnet har den 25. august 1986 foretaget besigtigelse.

I medfør af naturfredningslovens § 34, jfr. fornævnte
kendelse, meddeler nævnet herved tilladelse til, at det på vedhæf-
tede kort skraverede areal af matr.nr. 111 Virklund tilplantes med
juletræer.

I Deres ansøgning har De rejst spørgsmål om fortolkning
af kendelsens ordlyd på side 9, jfr. side 13 f.n. og s. 14 f.o. om,
at "nytilplantning ikke er tilladt bortset fra områderne, der lig-
ger mellem den stiplede linje på kortet og fredningens ydergrænse."

Nævnet fortolker ordlyden således, at arealerne nord
for vejen, der gennemskærer fredningen, må tilplantes. "

Grathe.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes
for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., af bl.a. an-
søgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt
den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen.
Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opret-
holdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år.

Fredningsstyrelsen.

FREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS VESTLIGE
FREDNINGSKREDSTinghuset · Vester Allé 10
Tlf. 06 12 20 77

8000 Århus C, den 21. december 1990.

Sag nr. 132/90

Nævnet har d.d. skrevet således til Ole Frandsen,
Voldbygårdsvej 5, 8653 Them:

"

Fredningsnævnet har modtaget Deres ansøgning om
tilladelse til opførelse af en 30 m² stor tilbygning til en
fårestald på landbruget, matr.nr. 11a m.fl. Virklund by, Them.

Fredningsnævnet skal herved for sit vedkommende
i medfør af naturfredningslovens § 34, jfr. Overfredningsnævnets
kendelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer ved Hummelsø og
Voldbygårde, meddele tilladelse til det ansøgte på vilkår, at
byggeriet udføres i overensstemmelse med de indsendte tegninger og
beliggenhedsplan. "

Mogens Beier

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes
for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af bl.a. an-
søgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt
den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen.
Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af
Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år.

Skov- og Naturstyrelsen

Miljøministeriet
Skov- og NaturstyrelsenJ.nr. SN 1211/12-0001
Akt. nr. 85

B.H.

FREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS VESTLIGE
FREDNINGSKREDSTinghuset - Vester Allé 10
Tlf. 06 12 20 77

8000 Århus C, den 4. juni 1991.

Sag nr. FR 64/91

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 7 JUNI 1991

Nævnet har d.d. skrevet således til Jeff Bagger,
Hørrelundvej 4, 8653 Them:

"

Fredningsnævnet har gennem Århus amtskommune
modtaget Deres ansøgning om tilladelse til opførelse af en
carport og havestue m.m. på ejendommen matr.nr. 4b Them by,
Them, hvilken ejendom er omfattet af Hummelsø-fredningen.

Nævnet skal herved for sit vedkommende i medfør
af naturfredningslovens § 34, jfr. Overfredningsnævnets ken-
delse af 25. marts 1969 om fredning af arealer ved Hummelsø og
Voldbygårde meddele tilladelse til det ansøgte på vilkår, at
byggeriet udføres i overensstemmelse med det indsendte projekt."

Mogens Beier

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 ind-
bringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af
bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er
meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klage-
fristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre
den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet
inden 5 år.

Skov- og Naturstyrelsen
6d
J.nr. SN 1211/12-0040
Akt. nr 1.

Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

U D S K R I F T
AF
forhandlingsprotokollen for
Fredningsnævnet for Århus Amt.

Den 11/2 1993 behandlede Fredningsnævnet

Sag nr. 37a/1992

angående ansøgning om tilladelse til
at rydde et areal på matr. nr. 11 m
Virklund, Them sogn, der er omfattet
af Overfredningsnævnets kendelse af
25. marts 1969 om fredning af
arealer ved Hummelsø og Voldbygårde.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det
amtsvalgte medlem, amtsrådsmedlem Frede Bakkær, det kommune
valgte medlem, økonomichef Henning G. Pedersen, og
sekretæren, overassistent Ingrid Thykier.

For Århus Amts Landskabskontor mødte ekspeditionssekretær
E.H. Mikkelsen.

Ansøgeren, Jette Laursen, var mødt.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité mødte
suppleanten, Gaby Jurik.

Endvidere mødte Jørgen Hostrup, Silkeborg kommune.

Sagens bilag - herunder skrivelse fra Folketingets Ombudsmand
af 23. september 1992 - var til stede.

Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.

Andrageren ansøgte endvidere om tilladelse til at opretholde
hegnet mod syd som læhegn og at tilplante en trekant i den
østlige ende af arealet med juletrær.

Silkeborg kommune har ikke indvendinger mod tilplantning.

Århus Amt, Landskabskontoret, har ment, at grundlaget var det
samme som for sagen i 1990.

Danmarks Naturfredningsforening kunne henholde sig til
fredningen fra 1969.

Der var i Fredningsnævnet enighed om, at man ikke kunne
meddele dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, idet
det ansøgte strider mod fredningens formål. - Nævnet henviste
i den forbindelse til skrivelse af 20. juli 1990 fra
Fredningsnævnet for Århus Amts vestlige Fredningskreds.

Nævnet pålagde ejeren at rydde beplantningen med undtagelse

af løvfældende træbevoksning inden 1. marts 1994.

Nævnet fandt ikke at kunne meddele dispensation efter naturfredningslovens § 50 til beplantning af et trekantet areal med juletrær, idet det vil stride imod fredningens formål.

J. Jensen
Jørgen Jensen.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse påklages til Naturklagenævnet af bl.a. adressaten for afgørelsen og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen.

Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

REG. NR. 4548.00

Kontor	Reference	Dato	Journalnr
Landskab	HJH	23. juni 1993	SN 1211/12-0040

Jette Laursen
Voldbygårdvej 12
Virklund
8600 Silkeborg

Vedr.: Afslag til tilplantning m.v. samt krav om rydning af beplantning på ejendommen matr.nr. 11m Virklund By, Them.

Fredningsnævnet for Århus Amt har ved afgørelse af 11. februar 1993 afslået, at give Dem tilladelse til, på Deres ovennævnte ejendom, at bibeholde et læhegn og foretage tilplantning med juletrær på en del af ejendommen. Nævnet har samtidig pålagt Dem at rydde en beplantning delvis. Deres ejendom er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde.

Denne afgørelse har De påklaget til Naturklagenævnet, der som tidligere meddelt har videresendt Deres klage til Skov- og Naturstyrelsen til afgørelse.

Skov- og Naturstyrelsen ændrer herved fredningsnævnets afgørelse delvis.

Den pågældende fredning er en landskabsfredning med væsentlige geologiske, arkæologiske og historiske interesser. Fredningen har til hovedformål at bevare arealerne om Hummelsø og syd for Voldbygårde i den daværende tilstand uden væsentlige ændringer. For visse områder og ejendomme er der i fredningen fastsat særbestemmelser.

.. 2

Postadresse	Telefon	Telex	Telefax
Haraldsgade 53 2100 København Ø	39 27 20 00	21 485 NATURE DK	39 27 98 99

For Deres ejendom, der er beliggende i den nordøstlige del af fredningen, er der - ved henvisning til anden ejendom - som vilkår for tilladelse til opførelse af helårsbolig angivet bl.a.: "På arealerne må alene findes lav beplantning af buske eller lave træer af højde svarende til dværgfrugttræer". I fredningspåstanden er anført, at beplantningen på ejendommen ikke må opnå en højde på over 2,5 m.

Fredningsnævnet har afslået at give tilladelse til at beplante et areal med juletræer. I Deres klage anfører de bl.a., at De ikke mener at "det strider mod fredningen da disse træer ikke bliver over 2,5 m". På baggrund af usikkerhed om højde på dværgfrugttræer finder styrelsen, at fredningspåstandens højdeangivelse må være retningsgivende og en beplantning på maksimalt 2,5 m højde må derfor anses for umiddelbart tilladt i forhold til fredningen.

Fredningsnævnet har endvidere afslået at give tilladelse til at opretholde et læhegn mod syd. Det anføres i klagen, at pågældende læhegn af grantræer er angivet på tegningen over fredningen og ikke ved fredningens gennemførelse blev krævet fjernet. Styrelsen har konstateret, at fredningskortet, der hører til Overfredningsnævnets kendelse, angiver et 10 - 15 m bredt bælte med signatur "skovklædt areal" ved ejendommens sydlige skel og at der ikke ved fredningen er stillet krav om fjernelse af hegnet, der således ligeledes umiddelbart må anses for lovligt i forhold til fredningen.

På baggrund af ovenstående ændrer Skov- og Naturstyrelsen herved fredningsnævnets afgørelse af 11. februar 1993 således, at nævnets afslag til bibeholdelse af læhegnet bortfalder samt - under forudsætning, at juletræerne i den ønskede beplantning holdes under 2,5 m højde - at afslaget til juletræsbeplantning ligeledes bortfalder. Dette betyder, at kun det upåankede påbud om rydning af beplantning med undtagelse af løvfældende træbevoksning stadfæstes.

Skov- og Naturstyrelsens afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder.

Med venlig hilsen

Jørgen Helk

Kopi til orientering:

Århus Amt (j.nr. 8-70-53-4-743-3-90)

Silkeborg Kommune (j.nr. 13.06.02G01/BK)

Danmarks Naturfredningsforening

Fredningsnævnets for Århus Amt (j.nr. 37a/1992)

- nævnets akter vedlagt.

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12,
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00.

4548.00

11. april 1995

Them Kommune

Teknisk forvaltning

Rådhuset

8653 Them

Vedr. j.nr. 31/95 - matr.nr. 4 b Them by, Them.

I skrivelse af 7. marts 1995 har Them Kommune for Jeff Bagger ansøgt om tilladelse til indretning af værelser indenfor bestående bygningsrammer på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969 vedrørende fredning af arealer ved Hummelsø.

Ifølge fredningsbestemmelserne er fredningen ikke til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på betingelse af, at byggearbejdet ikke påbegyndes, før tegninger er godkendt af Nævnet.

Sagen har været forelagt for Århus Amt, Natur og Miljø, der intet har at indvende imod det ansøgte.

Da der er tale om en landbrugsejendom, og da den ansøgte udvidelse sker indenfor bestående bygningsrammer, tillader Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens §50, stk. 1, det påtænkte byggeri på vilkår, at byggeriet udføres i overensstemmelse med de fremsendte tegninger.

Klagevejledning.

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks

Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jfr. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi sendt til:

Århus Amt (8-70-21-2-749-3-95), Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg.

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Bo Ryge Sørensen, Søholt Allé 26, 8600 Silkeborg.

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt.

Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them.

Peder Larsen, Løvsvinget 11, 8653 Them.

Jeff Bagger, "Visesbjerg" Hørrelundvej 4, 8653 Them

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

19/02-97

Silkeborg Statsskovdistrikt
Vejlbj
Vejl søvej 12
8600 Silkeborg

REG. NR. 4548.00.

Vedr. j.nr. 12/1997 - frilægning af Hulbæk i Them Kommune samt beplantning af del af matr.nr. 14 c Them by, Them.

Den 27. januar 1997 fremsendte Århus Amt en fra Statsskovdistriktet modtaget sag om frilægning af Hulbækken og tilplantning af et areal på 2.011 m² med rødæl.

Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969 vedrørende fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde.

Frilægning af Hulbæk over det nordøstlige hjørne af matr.nr. 14 c og videre gennem Statsskoven er miljømæssigt en positiv foranstaltning, som amtets biologer og vandløbsfolk kan anbefale.

Den ønskede beplantning sker i et hjørne op mod den eksisterende statsskov og vil være uden væsentlig landskabelig betydning.

Da det ansøgte ikke findes at strid mod fredningens bestemmelser, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende

adsn 1996-1211/12-0039

virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-749-1-97)

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K

Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomite v/Bo Ryge Sørensen, Søholt Allé 26, 8600 Silkeborg

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand

Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them

Peder Larsen, Løvsvinget 11, 8653 Them

Them Kommune, Them Centret 12, 8653 Them

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

22/07-98

Them Kommune
Them Centret 12
8653 Them

REG. NR. 4548.00

Vedr. j.nr. 66/1998 - terrænopfyldning samt opførelse af vognport på ejendommen matr.nr. 11 f Them by, Them, beliggende Hørlundsvej 6, 8653 Them.

Den 15. juni 1998 fremsendte Århus Amt, Natur og Miljø, en fra Them kommune, modtaget sag, hvor Media Holding ApS søger om tilladelse til opførelse af en vognport på 35 m² og opfyldning på et areal på ca. 25 x 15 m på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde. Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a., at de fredede arealer som udgangspunkt skal bevares i deres nuværende tilstand, at ændringer i terrænet eller terrænformerne ikke er tilladt, og at arealerne ikke må anvendes til oplags- eller parkeringspladser med mindre, der opnåes dispensation dertil.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 1. juli 1998.

Lars Brandstrup, der er direktør i Media Holding ApS, oplyste, at opfyldningen skal ske på plateauet mod vejen på et ca. 15x20 m stort areal fra fredningsgrænsen mod øst. Vognporten ønskes placeret i forlængelse af dette område i udkanten af det beplantede areal. Vognporten ønskes opført med enkelte telefonpæle, fladt tag, der skråner nedad eller bagud og som dækkes med en kant, ligesom det er planen ikke at lukke vognporten, men dog eventuelt skal beklædes på en af siderne med træ. Opfyldningen af området vil max. være på 1 m målt i forhold til det nuværende laveste niveau, idet grunden naturligt skal skråne lidt.

Danmarks Naturfredningsforening lokalkomité har i skrivelse af 27. juni 1998 anført, at det ansøgte er i strid med fredningens formål og har derfor ikke kunnet anbefale det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Henset til det begrænsede område, hvor der ønskes foretaget opfyldning, og da det ansøgte ikke vil ændre områdets karakter eller i øvrigt virke skæmmende i området, finder Nævnet, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1,

ad 1996-1211/12-0039

tilladelse til det ansøgte på vilkår:

- at opfyldning sker med max. 1 m i forhold til det nuværende laveste niveau på det berørte område og
- at der etableres og vedligeholdes løvfældende slørende beplantning nord for den planlagte vognport mod Hummelsø

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Lars Brandstrup, Media Holding ApS, Hørlundsvej 6, 8653 Them
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-749-3-98)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomiteé v/Bo Ryge Sørensen, Søholt allé 26, 8600 Silkeborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12

8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

16/02-99

REG. NR. 4548.00.

Them Kommune

Them Centret 12

8653 Them

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

17 FEB. 1999

Vedr. j.nr. 110/1998 - frilægning af 900 m af Hummelbæk, oprensning af mindre sø og udvidelse af Hummel Sø.

Den 27. november 1998 har Århus Amt fremsendt en fra kommunen modtaget ansøgning om tilladelse til et projekt vedrørende frilægning af Hummelbæk, oprensning af en mindre sø på matr.nr. 1 b Them by, Them, og udvidelse af Hummel Sø mod sydøst.

Området er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969 vedrørende fredning af arealer ved Hummel Sø og Voldbygårde.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 16. december 1998.

I forbindelse med besigtigelsen redegjordes der nærmere for det ansøgte projekt:

Det oplystes, at området i dag ser nogenlunde ud som på fredningstidspunktet, at der ikke er særlige vegetationsarter i området, og at projektet ikke vil ændre vandtilstanden i Hummel Sø.

Århus Amt, Å og Eng, bemærkede, at man finder, at der er tale om et godt projekt med gode naturmæssige kvaliteter, at man løbende vil foretage undersøgelser undervejs i projektet, at ejeren af arealet er indforstået med de planlagte ændringer, og at tilstanden af arealerne ved en gennemførelse af projektet vil nærme til tilstanden fra 1949. Også det planlagte projekforløb er en miljømæssig fordel.

Efter drøftelse oplyste Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, at man finder, at der er tale om et godt projekt. Vedrørende oprensning af søen på matr.nr. 1 b Them by, Them, bemærkede naturfredningsforeningens lokalkomite, at oprensningen ikke bør ske i parringstiden, at der ikke bør ske fodring i søen, og at andehusene bør fjernes fra søen.

Århus Amt, Natur og Miljø har anbefalet, at der meddeles dispensation fra fredningskendelsen på vilkår:

- at der ikke udsættes eller fodres ænder, fisk eller krebs i vandhullet øst for banestien,
- at bredhædning i vandhullet etableres i forholdet 1:5
- at der ikke anlægges nye øer i vandhullet
- at der ikke foretages beplantning nærmere end 10 m fra vandhullet, og

ad 1996 - 1211/12-0039

at oprenset materiale udbredes i maksimalt 20 cm tykt lag på nærliggende markareal.

For så vidt angår Hummel Sø's udvidelse har Amtet i sin vurdering forudsat, at den afgravede jord jævnes på de omkringliggende arealer i maksimalt 20 cm tykt lag.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Når henses til at det ansøgte projekt vil medføre en forbedring af natur- og miljøtilstanden i området, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til det ansøgte projekt på de vilkår, som er foreslået af Århus Amt, jf. ovenfor.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-749-6-98)

Århus Amt, Å og Eng - (j.nr. 8-70-52-3-749-1-98)

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Bo Ryge Sørensen, Søholt Alle 26, 8600 Silkeborg

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand

Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

02/03-99

Årstiderne Arkitekter A/S
Vestergade 49
8600 Silkeborg

REG. NR. 4548.00.

Vedr. j.nr. 87/1998 - ansøgning om tilladelse til forskelligt byggeri på ejendommen matr.nr. 11 a Virklund by, Them, beliggende Voldbygårdvej 5, 8653 Them

Arkitektfirmaet har på vegne H.C.Espersen søgt om godkendelse af følgende byggeønsker på ovennævnte ejendom:

Tilbygning af glaskarnap, udført med tagterrasse, mod have, ca. 40 m².

Udførelse af 2 nye kviste mod nordøst.

Udførelse af 2 nye kviste med altaner mod sydøst.

Opførelse af garagebygning mod syd, ca. 84 m².

Udførelse af glasparti i facade mod nord.

Anlæg af ny indkørsel, i forbindelse med at den eksisterende indkørsel nedlægges.

Indretning af værelser i tagetage på ladebygning med udførelse af 10 små kviste.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969 vedrørende fredning af arealer ved Hummel Sø og Voldbygårde.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 9. oktober 1998.

Under besigtigelsen blev de enkelte ansøgte bygningsændringer gennemgået, og ejeren af ejendommen oplyste i den forbindelse bl.a., at den ansøgte ændring vedrørende indkørslen er udført. Det oplystes endvidere generelt, at hensigten med de ansøgte ændringer er, at bygningerne indbyrdes fremstår i bedre harmoni i relation til materialer og udformning.

Vedrørende ændringer af nordlængens nordfacade forelagdes to forslag til udformning, og Fredningsnævnet tilkendegav her, at forslag nr. II med 4 "glasdøre" er at foretrække, frem for forslaget med en svag buet karnap.

Samtidig blev det aftalt, at Fredningsnævnet ikke træffer afgørelser før Amtets tilladelse efter planloven foreligger.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Århus Amt har i skrivelse af 11. december 1998 truffet afgørelse i henhold til plan-

adsn 1996-124/12-0039
4

loven, og har herunder meddelt afslag til indretning af værelser i ladebygningens tagetage.

De af de ansøgte projekter, som vil være synlige fra offentligt tilgængelige arealer synes at være i god harmoni med det allerede eksisterende byggeri, såvel i relation til materialer som udformning.

Fredningsnævnet meddeler herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte, bortset fra udførelse af 10 små kviste i ladebygningens tagetage. Det er et vilkår, at nordlængens nordfacade udføres i overensstemmelse med forslag II.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

H.C. Espersen, Åhavevej 21, 8600 Silkeborg

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-749-4-98)

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomite v/Bo Ryge Sørensen, Søholt Allé 26, 8600 Silkeborg

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand

Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Henning G. Petersen, Himmelbjergvej 24, 8600 Silkeborg

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

**Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00**

28/04-99

Grethe og Ove Sørensen
Them Skovvej 18
8653 Them

Vedr. j.nr. 22/1999 - ansøgning om tilplantning af en del af matr.nr. 16 a Them by, Them.

Århus Amt har den 9. april 1999 fremsendt en fra Dem modtaget ansøgning om tilladelse til beplantning af et areal på cirka 3 ha beliggende øst for Hummelsø.

Århus Amt havde som tilsynsførende pålagt Dem at fjerne en beplantning på 8-10 rækker gran på det areal, som De nu søger om tilladelse til yderligere beplantning, eller at søge Fredningsnævnet om dispensation.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1969 vedrørende fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde.

Fredningsnævnet har den 21. april 1999 foretaget besigtigelse.

De oplyste, at der ønskes tilladelse til plante juletræer på et areal inden for matr.nr. 16 a, som anført på vedhæftede kort. De er dog indstillet på at undlade at tilplante en bræmme på arealets sydlige og nordlige del. De 8-10 rækker juletræer, der allerede er plantet i arealets sydlige del, kan i så fald flyttes. Ved at friholde den sydligste del af arealet for beplantning bevares der udsyn fra stien op mod Hummelsø. Det er ikke rentabelt at drive jorden med almindelige markafgrøder. Da De købte jordarealet, disponerede De i tillid til, at der kunne plantes juletræer, hvilket i øvrigt må antages at være en almindelig landbrugsafgrøde.

Århus Amt har anført, at det vil være i strid med intentionerne bag fredningen, hvis der meddeles tilladelse til beplantning med juletræer.

Fredningsnævnets formand bemærkede, at Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/Bo Ryge Sørensen, telefonisk har tilsluttet sig Århus Amts vurdering.

Them Kommune har anført, at man ikke vil udtale sig mod det ansøgte, og at man ikke ønsker at udtale sig om, hvorvidt ansøgningen ud fra nogle principielle betragtninger bør afslås.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Indledningsvis bemærkes, at en juletræskultur ikke betragtes som en landbrugsafgrøde inden for et fredet område.

En beplantning af arealet med juletræer findes at være i strid med intentionerne bag fredningen, hvor der særlig er lagt vægt på at friholde bl.a. det pågældende areal for beplantning. Det kuperede terræn vil blive sløret ved en beplantning. Nævnet finder derfor ikke grundlag for i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at meddele dispensation fra fredningen.

Da det er oplyst, at de allerede plantede 8-10 rækker juletræer kan tåle en flytning, pålægges De at fjerne denne beplantning inden den 1. maj 2001.

Klagevejledning

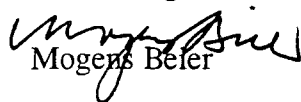
Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

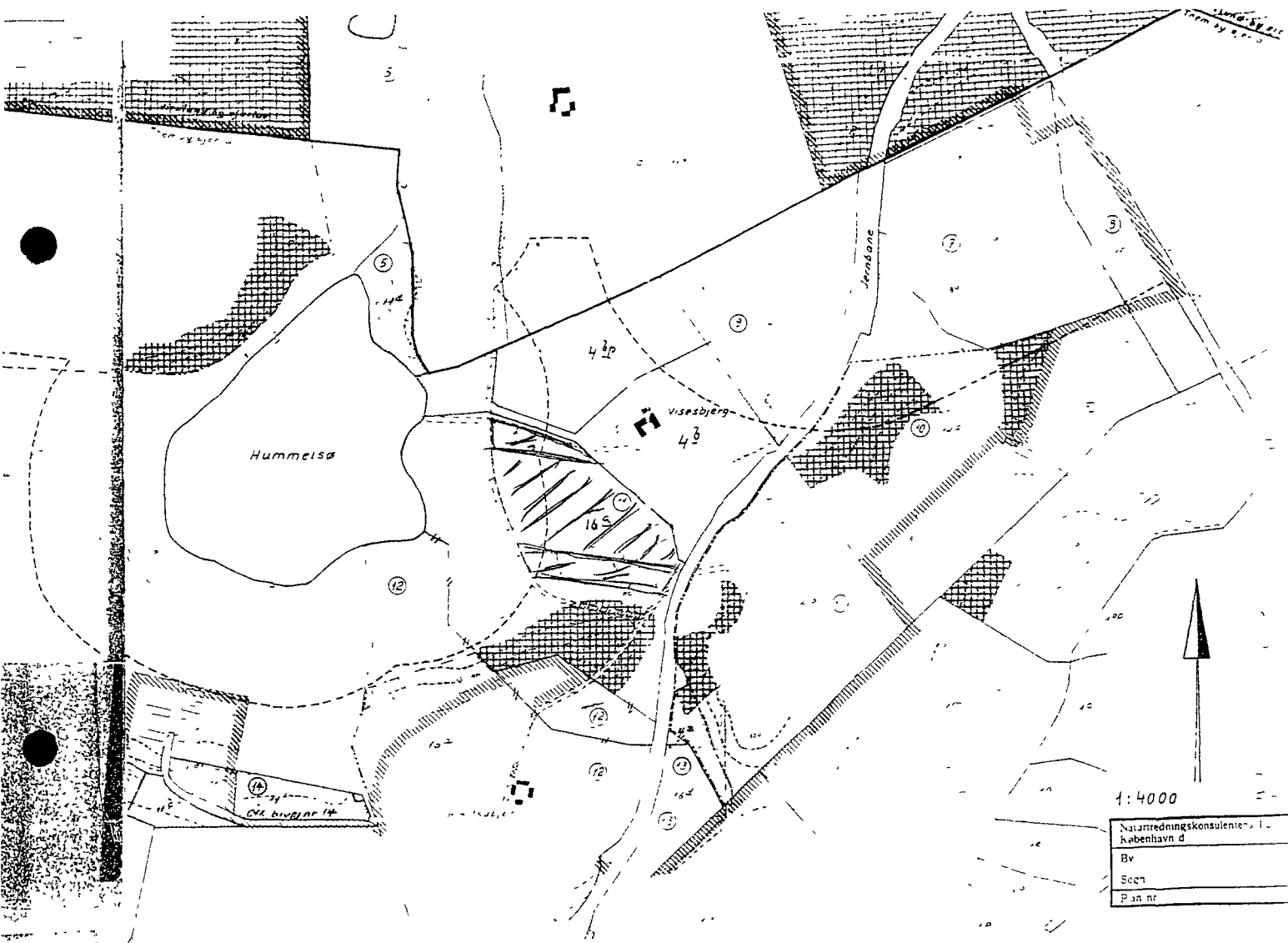
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Med venlig hilsen

Mogens Bøler

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-749-2-99)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomite v/Bo ryge Sørensen, Søholt Allé 26,
8600 Silkeborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them
Them Kommune, Them Centret 12, 8653 Them, att. Kurt Møller

1:4000

Naturredningskonsulentens i
København d
Bv
Sogn
Pan nr

Fredningsnævnet for Århus Amt

SCANNED

Per Laussen
Voldbygårdsvej 5
8653 Them

Vildt- og Naturstyrelsen
3. marts 2006

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93

Den 8. marts 2006.

Vedrørende journal nr. 11.01.2005-126 - ansøgning om tilladelse til etablering af 2 nye læhegn på ejendommen Voldbygårdsvej 5, Them.

De har via Hedeselskabet ansøgt Fredningsnævnet om tilladelse til etablering af 2 nye læhegn på ejendommen matr. nr. 11 a Virklund By, Them, beliggende Voldbygårdsvej 5, 8653 Them.

I ansøgningen er anført, at det ene læhegn ønskes etableret som et 3-rækkers læhegn med en længde på ca. 300 meter, og at det andet ønskes etableret som et 6-rækkers læhegn, etableret som en samlet småbeplantning. Der er med ansøgningen fremsendt en nærmere beplantningsplan.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 25. januar 2006.

Under mødet redegjorde De nærmere for det ansøgte og foreviste det areal, hvor læhegnene ønskes etableret. De oplyste nærmere, at læhegnene ønskes etableret af hensyn til vildtet samt på grund af sædskifter på jordene.

Århus Amt anførte, at fredningsbestemmelserne er til hinder for, at der meddeles tilladelse til ny tilplantning på ejendommen, og at etablering af de ansøgte beplantningsbælter i øvrigt vil sløre landskabsformerne på en uheldig måde.

Kim Nymann, Hedeselskabet, foreslog, at der eventuelt i stedet kunne laves beplantningsbælte med lave buske og alene enkelte træer imellem.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité deltog ikke i mødet, men havde skriftligt meddelt Fredningsnævnet, at de ansøgte læhegn vil fremstå landskabeligt uheldigt og som et slørende element i det kuperede landskab, samt at det ansøgte i øvrigt er i strid med fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

SNS-72L-00129
2

Fredningens formål er at de fredede arealer bevares i den tilstand, hvori de var på tidspunktet for afsigelse af fredningskendelsen. Ifølge fredningskendelsens bestemmelser om beplantning gælder, at "nyplantninger er ikke tilladt, bortset fra områderne, der ligger mellem den stiplede linie på vedhæftede kort, og fredningens yderste grænse". Det ansøgte ligger ikke inden for det areal, hvor nyplantning er tilladt.

Det ansøgte er således i strid med fredningen. Fredningsnævnet er enig i, at etablering af de ansøgte beplantningsbælter vil sløre landskabsformerne på en uheldig måde, og finder derfor ikke, at der kan meddeles dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.

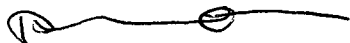
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-4-749-11-05)

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomiteé v/Bo Ryge Sørensen, Søholt Allé 26, 8600

Silkeborg

Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Det kommunevalgte medlem af nævnet, Henning G. Pedersen, Himmelbjergvej 24, 8600 Silkeborg

Silkeborg Kommune, Søvej 1, 8600 Silkeborg

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Jens Peter Aggerholm
Rodelundvej 2
8653 Them

SCANNED

Modtaget
Skov- og Naturstyrelsen

8. Marts 2006

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 8. marts 2006.

Vedrørende journal nr. 11.01.2005-141, Ansøgning om tilladelse til etablering af vandhul på ejendommen matr. nr. 14 b Them By, Them, med adressen Rodelundvej 2, 8653 Them.

Århus Amt, Natur & Miljø, har den 20. december 2005 afgivet indstilling til nævnet i anledning af ansøgning fra Dem om tilladelse til etablering af vandhul på ejendommen.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der ønskes etableret et vandhul på ca. 20 m x 30 m placeret i et fugtigt område, i overensstemmelse med angivelsen på kortbilag, der er medsendt ansøgningen. Formålet er at skabe et miljø for dyr og planter.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde.

Fredningens formål er, at de fredede arealer skal bevares i den på fredningstidspunktet eksisterende tilstand.

Der er tale om en landskabsfredning.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder sand-, grus-, ral- eller lergravning, grøftning, opfyldning og planering er ikke tilladt. Dog kan udnyttelse af de nævnte forekomster ske til privat forbrug.

Amtets vurdering

Der er tale om et mindre vandhul, der ønskes etableret i udkanten af det fredede område.

Vandhullet placeres i tilknytning til et eksisterende vandhul.

Området er fredet på grund af landskabet, herunder terrænformerne, de geologiske interesser og udsigten i området.

Det fremgår af fredningspåstanden, at matr. nr. 14b m.fl. Them By, Them er medtaget af hensyn til den frie udsigt til området fra Silkeborg- Horsens landevejen.

Idet etableringen af et vandhul ikke vil være til gene for udsigten fra Silkeborg-Horsens landevejen, kan amtet, under forudsætning af,

at der ikke etableres øer i vandhullet,

at det opgravede materiale udspredes i et lag på højst 30 cm på det omgivende areal, og

at hældningen af vandhullets bund og bredder ikke bliver større end 1:5,

anbefale, at der meddeles dispensation til det ansøgte vandhul.

SNS-121-00129

/

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har tiltrådt amtets indstilling under forudsætning af, at det betinges, at der ikke må fodres i og ved vandhullet, og at der ikke må udsættes fugle eller fisk i vandhullet.

Them Kommune har overfor amtet oplyst, at kommunen er positiv overfor ansøgningen.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Nævnets afgørelse træffes på baggrund af det foreliggende skriftlige materiale.

Da etablering af vandhullet ikke vil være til gene for udsigten fra Silkeborg-Horsens landevejen, strider etableringen ikke mod fredningens formål, hvorfor nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler tilladelse til det ansøgte på betingelse af,

at der ikke etableres øer i vandhullet,

at det opgravede materiale udsprede i et lag på højst 30 cm på det omgivende areal,

at hældningen af vandhullets bund og bredder ikke bliver større end 1:5,

at der ikke fodres i og ved vandhullet, og

at der ikke udsættes fugle eller fisk i vandhullet.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,

ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

offentlige myndigheder,

lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Århus Amt har henledt opmærksomheden på, at det ansøgte endvidere kræver tilladelse efter planlovens § 35 fra kommunen.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-749-7-05)

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Bo Ryge Sørensen, Søholt Allé 26, 8600 Silkeborg

Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Det kommunevalgte medlem af nævnet, Agner Thulesen, St. Bredlundvej 10, 8654 Bryrup

Them Kommune, Them Centret 12, 8653 Them

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Per Laustsen
Voldbygårdsvej 5
8653 Them

SCANNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

26 JUNI 2006

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 22. juni 2006.

Vedrørende journal nr. 11.01.2006-61, ansøgning om tilladelse til opførelse af maskinhus.

Fredningsnævnet har modtaget indstilling af 22. maj 2006 fra Århus Amt, Natur & Miljø, i anledning af Deres ansøgning om tilladelse til at opføre et maskinhus på ca. 125 m² på ejendommen matr. nr. 11n m.fl. Virklund By, Them beliggende Voldbygårdvej 5.

Der er tale om en landbrugsejendom på ca. 22 ha.
Bygningen skal anvendes som maskinhus til landbrugsmaskiner og -redskaber.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde,

Fredningens formål er at bevare arealerne i deres nuværende tilstand.

Ifølge fredningskendelsens bestemmelser om bebyggelse gælder, at de fredede arealer ikke må bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger eller opsættes hegn, bortset fra nødvendige kreaturhegn mv.

Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden tegninger med planer og beliggenhed for byggeriet er godkendt af Fredningsnævnet.

Amtets vurdering

Den ansøgte bygning ønskes opført i forlængelse af en eksisterende fårestald. Begge bygninger beklædes i forbindelse med opførelsen med sortmalede brædder og taget udføres af træspåner. På grund af at terrænet skråner, kan den nye bygning opføres med større bygningshøjde end den eksisterende.

Taghøjden på bygningen vil blive større end den eksisterende, idet spåntag kræver, at taghældningen øges fra 30 til 45 grader. Kiphøjden forøges derved i bygningens lave ende (mod vejen) fra 4,5 m til 6,6 m. I den modsatte ende (tilbygningen) vil bygningen blive ca. 1,5 m højere på grund af terrænforskel.

Amtet har besigtiget stedet den 17. maj 2006. Den eksisterende bygning, der anvendes som fårestald, er en lav bygning med grå facader og tag. Bygningen ligger i tilknytning

SUS 121-00129

3

til (umiddelbart syd for) ejendommens gårdanlæg.

Opførelsen af maskinhuset som tilbygning til fårestalden vil efter amtets vurdering udgøre en forskønnelse på stedet, idet begge bygninger beklædes med sortmalede brædder og påføres tag af træspåner. Denne type byggeri vil passe væsentligt bedre til de fredede omgivelser end den eksisterende fårestald.

Bygningens placering i tilknytning til eksisterende bebyggelse samt tilbygningens begrænsede størrelse gør, at udsigten ud over det fredede område ikke forringes som følge af opførelsen.

Amtet kan på baggrund af ovenstående anbefale en tilladelse til det ansøgte.

Ansøgning med tegninger er forelagt nævnet.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Nævnets afgørelse træffes af formanden på grundlag af det foreliggende skriftlige materiale.

Da der er tale om tilbygning til eksisterende landsbrugsbygning, og da nævnet kan tiltræde amtets vurdering hvorefter udformningen af den samlede nye bygning vil passe væsentlig bedre til de fredede omgivelser, findes det ansøgte ikke at være i strid med fredningens formål, hvorfor der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 meddeles tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,

ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

offentlige myndigheder,

lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Amtet har om andre tilladelser anført:

Andre tilladelser

a) Syd for byggefeltet ligger 2 gravhøje, der er omgivet af en fortidsmindebeskyttelseslinie på 100 m fra højfoden. Byggeri i denne zone kræver amtets dispensation. Byggefeltet ligger imidlertid uden for fortidsmindebeskyttelseszonen, idet afstanden til højfoden er ca. 110-120 m. Byggeriet kan derfor udføres uden amtets dispensation fra denne bestemmelse.

Det ansøgte kræver byggetilladelse fra kommunen.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-749-4-06)

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/ Bo Ryge Sørensen, Søholt Allé 26, 8600 Silkeborg

Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Det kommunevalgte medlem af nævnet, Agner Thulesen, St. Bredlundvej 10, 8654 Bryrup

Them Kommune, Them Centret 12, 8653 Them

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Per Laustsen
Voldbygårdvej 5
8653 Them

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
5. febr. 2008

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
pho@domstol.dk

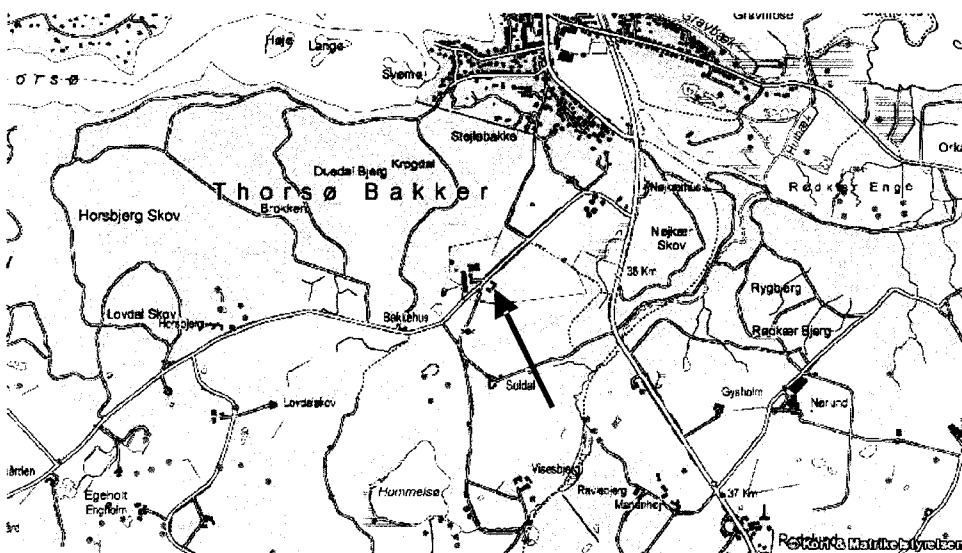
CVR 11 98 62 93

Den 5. februar 2008.

Vedrørende journal nr. 8901-01.2007.153, Voldbygårdvej 5, 8653 Them.

Fredningsnævnet har via Silkeborg Kommune modtaget ansøgning fra Dem om tilladelse til at udvide boligen med 20 m² på ejendommen matr. nr. 11a Virklund By, Them, med adressen Voldbygårdvej 5, 8653 Them.

Beliggenhed:

Fredningen

Ejendommen ligger inden for fredningen af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde, Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969.

Fredningens formål er at bevare arealerne i deres nuværende tilstand.

Ifølge fredningens bestemmelser om bebyggelse må de fredede arealer ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger, på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, før tegninger og planer for byggeriet er godkendt af Fredningsnævnet.

Om- og tilbygninger af de eksisterende, lovligt opførte helårs- og sommerhuse, hvorved bygninger i væsentligt omfang ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra Fredningsnævnet.

Udtalelse fra Silkeborg Kommune:

Der er tale om en landbrugsejendom med jordtilliggende på ca. 22 ha. Stuehuset har i dag en størrelse på 250 m² og består af et traditionelt stråtekt længehus beliggende som en del af et 3-længet gårdanlæg. Stuehuset ønskes udvidet ved inddragelse af en overdækket gavlterrasse på 20 m². Murværket udføres som det eksisterende. Der isættes sprossede vinduer på facaderne mod sydøst og nordvest, og selve gavlen, der inddrages til boligarealet, påføres et vindue, en dør og et glassparti ligeledes sprosset.

Tilbygningen udføres i en stil, der svarer til bygningens nuværende, og vil efter kommunens vurdering ikke medføre væsentlig ændring af husets udtryk.

Da der endvidere er tale om en forholdsvis lille tilbygning, der skal erstatte den nuværende overdækkede terrasse, er det jf. fredningsbestemmelserne kommunens vurdering, at det ansøgte kan udføres uden nævnets tilladelse.

Såfremt nævnet finder, at det ansøgte kræver tilladelse, kan kommunen anbefale en sådan.

Andre tilladelser

Det ansøgte kræver tilladelse efter planlovens § 35 (landzonebestemmelserne), naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinie) samt byggeloven.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Fredningsnævnet træffer afgørelse på det foreliggende skriftlige grundlag.

Da tilbygningen ikke skønnes at være skæmmende, finder Fredningsnævnet, at der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan meddeles tilladelse til det ansøgte, således som dette fremgår af tegninger vedlagt ansøgningen.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative
interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:

Årstidernes Arkitekter, Papirfabrikken 24, 8600 Silkeborg
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V - natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Pernille Ingemann, Præstevangen 59, 8643 Ans
By
Det ministerudpegede medlem af nævnet, Jytte Heslop, Katterhøjvej 4, 8270 Højbjerg
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Søren Stauning Goldmann, Silkeborgvej 11, 8653 Them
Silkeborg Kommune, Søvej 1, 8600 Silkeborg

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Jens Peter Aggerholm
Rodelundvej 2
8653 Them

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
{ HYPERLINK

"mailto:pho@domstol.dk" }

CVR 11 98 62 93

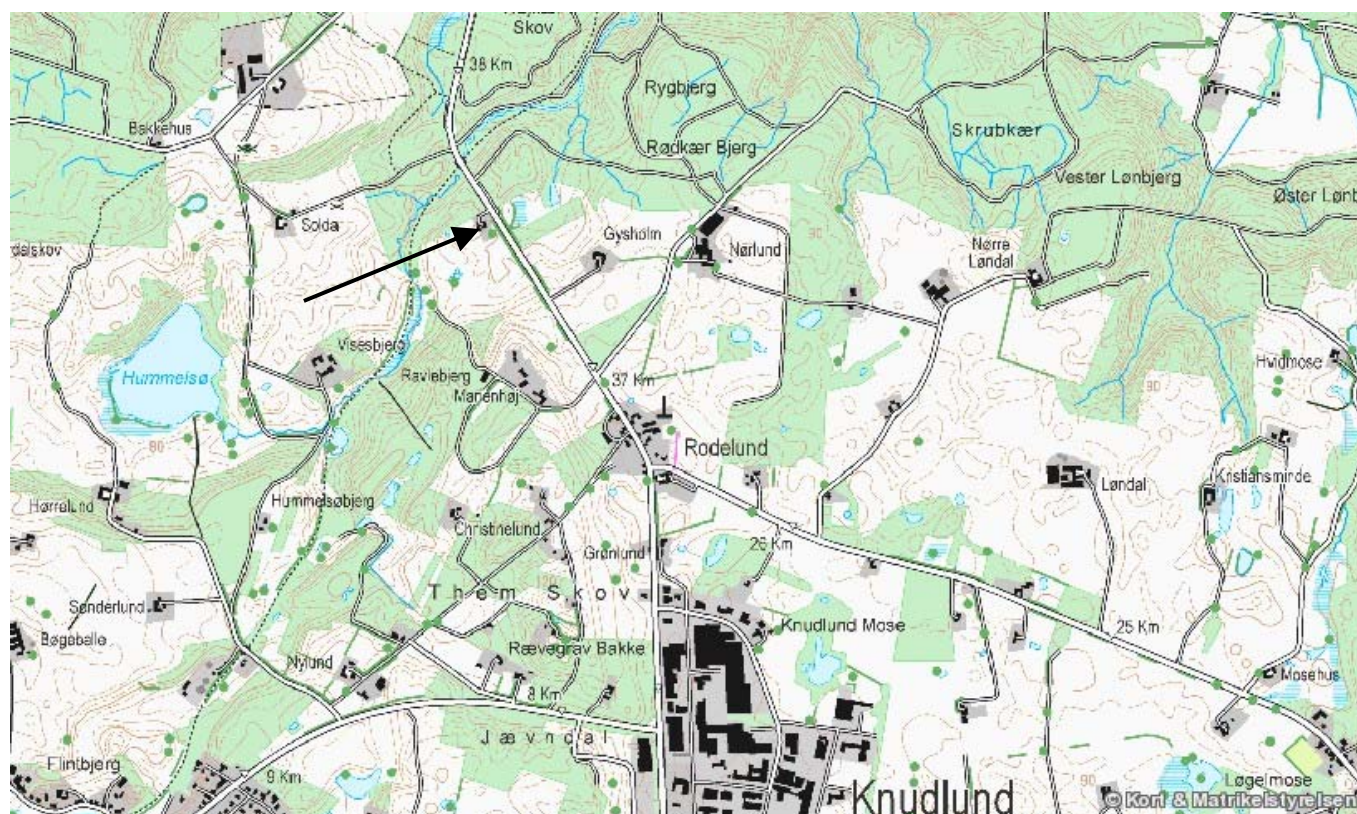
Den 20. september 2009.

Vedrørende j.nr. 8901-01.2008.173, ansøgning om tilladelse til bibeholdelse af beplantning på ejendommen matr.nr. 14 b Them By, Them, beliggende Rodelundvej 2, 8653 Them

Udtalelse vedrørende ansøgning om bibeholdelse af beplantning

Silkeborg Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til at bibeholde beplantning af frugttræer på ejendommen matr. nr. 14b Them By, Them, med adressen Rodelundvej 2, 8653 Them.

Beliggenhed:

Fredningen

Ejendommen ligger inden for fredningen af Hummelsø og Voldbygårde, Overfredningsnævnets afgørelse af 25. marts 1969. Ejendommens bygninger er dog undtaget fredningen.

Ifølge fredningskendelsen skal arealernes tilstand bevares. Af bestemmelserne om beplantning fremgår, at nyttilplantning generelt ikke er tilladt. Gentilplantning på allerede eksisterende skovarealer er tilladt, jf. skovsignatur på fredningskortet. Der er særbestemmelser om beplantning for enkelte ejendomme, men ikke den aktuelle.

Det fremgår af kendelsen, at matr. nr. 14b er medtaget i fredningen på grund af den frie udsigt fra Silkeborg-Horsens landevejen.

Ansøgningen

Ejendommen er en mindre landbrugsejendom på knap 7 ha. Silkeborg Kommune blev i sommeren '08 opmærksom på, at der var anlagt en kanal mellem 2 vandhuller samt etableret beplantning på ejendommen. Kommunen tog derfor kontakt til ejer, som efterfølgende dækkede kanalen til.

Ejer ønsker at beholde beplantningen og søgte derfor om efterfølgende tilladelse. Der er tale om frugttræer plantet i 2 rækker syd for ejendommens bygninger og vest for Horsens-Silkeborg landevejen. Frugttræerne er plantet for 6-7 år siden. Enkelte er gået ud og der er pt 23 træer. Placeringen ses på luftfotos vedlagt kommunens indstilling.

Kommunens bemærkninger

Beplantningen er åben og står i lavere kote end Horsens-Silkeborg landevejen. Der er derfor stadig gode udsigtsmuligheder over de fredede arealer set fra landevejen. Kommunen har derfor ingen indvendinger imod en tilladelse til det ansøgte, på vilkår om at der ikke plantes yderligere, og at beplantningen skal vedligeholdes så den fortsat har en åben karakter.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 15. juni 2009.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité havde ikke indvending mod beplantningen, idet der i forvejen er høj beplantning langs landevejen.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse

Henset til at beplantningen er åben og står i lavere kote end Horsens-Silkeborg landevejen og til at der således stadig er gode udsigtsmuligheder over de fredede arealer set fra landevejen findes beplantningen ikke at stride afgørende mod fredningens formål, hvorfor der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1. meddeles tilladelse til at bevare beplantningen, men på vilkår, at der ikke plantes yderligere, heller ikke ved genplantning af udgåede træer, og på vilkår at beplantningen vedligeholdes, således at den fortsat har en åben karakter.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Denne afgørelse er pr. post fremsendt til:

Jens Peter Aggerholm, Rodelundvej 2, 8653 Them

og pr. mail fremsendt til:

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, { HYPERLINK "mailto:dn@dn.dk" }

By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, { HYPERLINK "mailto:blst@blst.dk" }

Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, { HYPERLINK "mailto:blstnatur@blst.dk" }

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, { HYPERLINK "mailto:silkeborg@dn.dk" }

Det ministerudpegede medlem af nævnet, Jytte Heslop, Katterhøjvej 4, 8270 Højbjerg, { HYPERLINK "mailto:jytte.heslop@gmail.com" }

Det kommunevalgte medlem af nævnet, Søren Stauning Goldmann, Silkeborgvej 11, 8653 Them, { HYPERLINK "mailto:soeren.goldmann@silkeborg.dk" }

Silkeborg Kommune, Natur- og Miljøsektionen, Søvej 1-3, 8600 Silkeborg, { HYPERLINK "mailto:Helene.DalgaardClausen@silkeborg.dk" } og Poul Erik Thystrup, { HYPERLINK "mailto:pet@silkeobrk.dk" }

Miljøcenter Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, { HYPERLINK "mailto:post@aar.mim.dk" }

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Peter Kryll
Voldbygårdvej 16
8653 Them

E-mail:
pho@domstol.dk

CVR 11 98 62 93

Den 13. juli 2011.

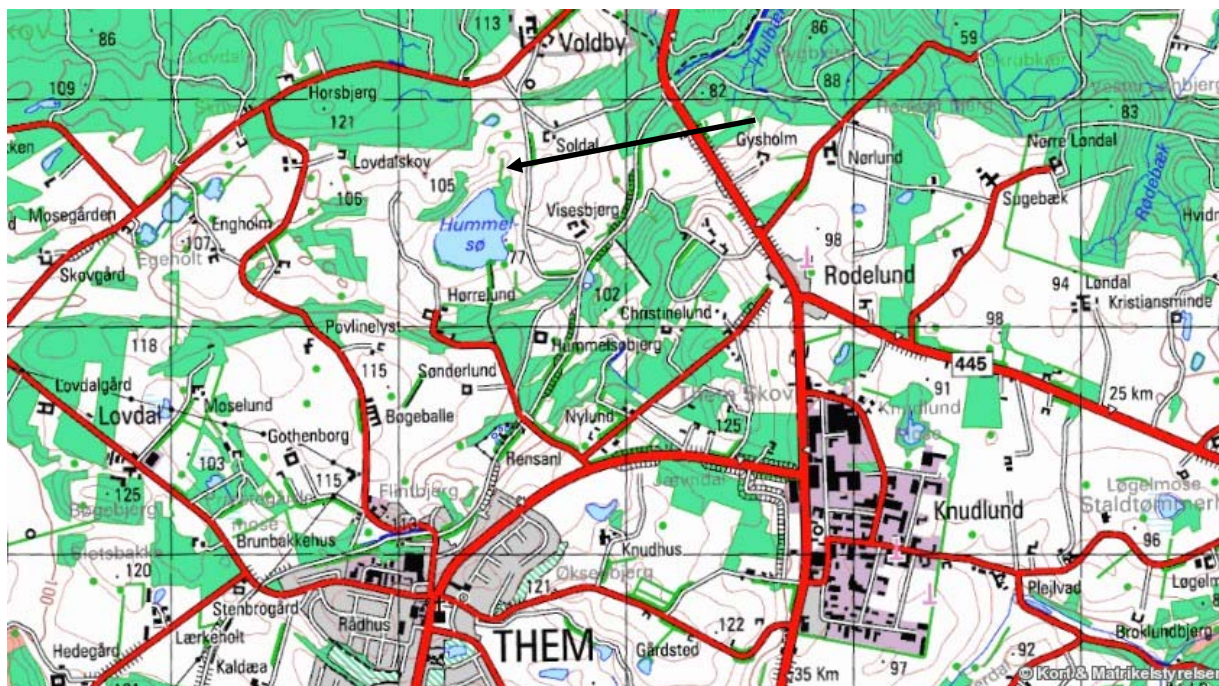
Vedrørende j.nr. 8901-01.2010.108, påfyldning af jord og terrænændringer på ejendommen Voldbygårdvej 16, 8653 Them.

Silkeborg Kommune har den 12. august 2010 fremsendt følgende indstilling til fredningsnævnet:

“Udtalelse vedrørende ansøgning om efterfølgende tilladelse til påfyldning af jord og terrænændringer, Voldbygårdsvej 16.

Silkeborg Kommune har modtaget en anonym henvendelse om terrænændringer og påfyldninger af jord på ejendommen matr. nr. e. 10t Virklund by, Them og 11d Them by, Them, med adressen Voldbygårdsvej 16, 8653 Them. Ejeren af ejendommen har efterfølgende fremsendt en skriftlig redegørelse om forholdet.

Beliggenhed:

Ejendommen ligger inden for fredningen af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde, Overfredningsnævnets kendelse af 25. marts 1969.

Fredningens formål er at bevare de fredede arealer i deres nuværende tilstand.

Ifølge fredningens bestemmelser om terrænændringer og påfyldning af jord gælder, at ”Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning eller planering er ikke tilladt”.

Ansøgningen

Der er tale om dyrkede marker i et kuperet landskab vekslede med mindre, dyrkede marker, skovbryn og småbiotoper som vandhuller og småbeplantninger. Desuden indgår Hummelsø som et vigtigt landskabselement.

Det foretagne omfatter terrænændringer og påfyldninger af jord på de dyrkede arealer samt påfyldning af sand i bredden af Hummelsø. Sidsnævnte forhold har Silkeborg Kommune besluttet at behandle efter naturbeskyttelseslovens § 3, beskyttet natur og § 16, søbeskyttelseslinien.

Herefter drejer det sig efter ejers udsagn om terrænændringer langs Hørrelundvej samt terrænændring og påfyldning af 4 lastbil-læs jord ved et tidligere skovareal på en skrænt ned mod Hummelsø. Desuden er der efter ejers udsagn foretaget påfyldning af 2 lastbil-læs jord og terrænændring ved en lille mose.

Kommunens bemærkninger

Efter underretninger fra en naboer til markerne og efter flere besigtigelser på stedet er kommunen af den opfattelse, at der har fundet påfyldninger af jord og terrænændringer sted i væsentligt større omfang end det, ejeren har beskrevet. Silkeborg Kommune blev den 10. maj 2010 telefonisk gjort opmærksom på, at der foregik terrænændringer på ejendommen.

Jorden er ifølge oplysninger fra naboer tilført af virksomheden Salten Vognmandsforretning, som ved kommunens telefoniske henvendelse har bekræftet, at de har tilført jord udefra til arealet, men som ikke ønskede at beskrive omfanget.

Efter besigtigelser på ejendommen anmoder kommunen om en skriftlig redegørelse fra ejer senest 14 dage fra den 25. maj. I brevet bliver ejer gjort opmærksom på, at terrænændringer og påfyldning er forbudt i henhold til fredningskendelsen. Efter ny henvendelse fra før nævnte nabo den 7. juli besigtiges ejendommen samme dag af kommunen, og der udstedes samtidigt standsningspåbud, idet ejer ved besigtigelsen er ved at afslutte udjævning af jord langs Hørrelundvej. Ifølge naboens udsagn er der på ejendommen modtaget ca. 20 lastbil-læs jord den 6. juli om aftenen, men der er også kørt en del lastvognlæs derud på andre datoer.

Det er kommunens vurdering, at der samlet set er foretaget væsentlig større påfyldning end 20 lastvognlæs, idet der jf. naboers udsagn er kørt jord til over flere dage, og diet kommunen ved besigtigelse kunne konstatere påfyld på 20-30 cm's tykkelse. Det er ligeledes efter besigtigelsen kommunens vurdering, at der er foretaget væsentligt opfyld på skrænten mod Hummelsø, med det formål at gøre skrænten mindre stejl og dermed dyrkbar.

Det ansøgte er efter kommunens vurdering i klar strid med fredningens formål, men det er vanskeligt at fastsætte omfanget af jordpåfyldninger og terrænændringer. Der er næppe tvivl om, at omfanget er langt større end det, ejer giver udtryk for i sin skriftlige redegørelse.

Kommunen vurderer, at der ikke bør gives efterfølgende tilladelse til de foretagne påfyldninger og terrænændringer, idet landskabets konturer derved udviskes. Det er netop fredningens intention at beskytte det kuperede landskab, og der ville efter kommunens vurdering normalt ikke blive givet tilladelse til tilførsel af jord udefra til de fredede arealer.

Ejer bør rømme den påfyldte jord ned til det oprindelige niveau på hele det areal, hvor der er tilført jord. Jorden bør fjernes helt fra ejendommen og deponeres på lovlig vis. Langs Hørrelundvej, hvor der er sket terrænændringer, bør den flyttede jord rømmes ned til det oprindelige niveau på skråningen ned mod Hørrelundvej og lægges tilbage, hvor den kom fra. Sandet

./. Ejers redegørelse, kommunens standsningspåbud samt besigtigelsesnotater vedlægges til Fredningsnævnets behandling.

Andre tilladelser

Det foretagne kan kræve tilladelse efter planlovens § 35 (landzonebestemmelserne) afhængig af mængden. Den del af terrænreguleringen og deponeringen, der ligger 150 m fra Hummelsø kræver endvidere dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16 (søbeskyttelseslinie). Udlægget af sand i bredden af Hummelsø kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 (beskyttet natur – sø). Sidsnævnte vil Silkeborg Kommune kræve fjernet efter naturbeskyttelsesloven, da forholdet er naturforringende.”

Silkeborg Kommune havde den 29. juni 2010 besigtiget ejendommen:

"Besigtigelsesnotat den 29/6 2010

Undertegnede besigtigede den 29. juni 2010 sammen med lodsejer Peter Steinicke Kryll, Voldbygårdvej 16, 8653 Them arealer indenfor Hummelsø-fredningen.

Baggrunden for besigtigelsen var en række terrænændringer, som kommunen var blevet opmærksom på, dels langs Hørrelundvej, dels længere inde på markerne i retning mod selve Hummelsø.

En anonym person har til kommunen indleveret en CD-rom med fotos taget under og efter udjævning af jordbunker på ejendommen Voldbygårdvej 16.

Peter S. Kryll har set en del af disse billeder.

Under besigtigelse stod det klart, at der er sket mindst en ulovlig terrænændring mere, end den terrænændring, som kommunen først var opmærksom på langs Hørrelundvej. Det drejer sig om en terrænændring, som er foretaget ved en tidligere skovbevokset skrænt ned mod Hummelsø. Der er tydeligvis kørt jord ud over skrænten, så denne har fået en stejlere hældning på den øverste del.

Nedenfor denne skrænt er der kørt en del sand på et hjulspor i den skovbevoksede del. Det skal hertil bemærkes, at det ikke er normalt at vedligeholde et skovspor med sand. Helt ned mod Hummelsø var der kørt sand ud på et større areal, ca. 10x10 meter. Arealet har tidligere været registreret som mose og eng, omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Desuden ligger arealet indenfor søbeskyttelseslinien.

Peter S. Kryll blev gjort opmærksom på det ulovlige i disse forhold i forhold til fredningskendelsen for Hummelsø med omgivelser, og at han enten kunne fjerne det påfyldte jord og sand eller søge om lovliggørelse hos fredningsnævnet. Peter Kryll valgte sidstnævnte løsning og søger derfor fredningsnævnet om efterfølgende dispensation. Silkeborg Kommune vil dog som myndighed i forhold til naturbeskyttelsesloven udstede påbud om fjernelse af det påfyldte sand ved Hummelsø's bred.

På vedlagte luftfoto er de nævnte terrænændringer og påfyldninger indtegnet.

Poul Erik Thystrup"

Nævnet bemærker, at det nævnte luftfoto er medsendt til nævnet.

Silkeborg Kommune har endvidere foretaget besigtigelse den 7. juli 2010:

"Besigtigelsesnotat, den 7. juli 2010

Efter telefonisk henvendelse fra en nabo til Peter Steinicke Kryll var Helene Dalgaard Clausen og Poul Erik Thystrup på besigtigelse på Peter Krylls arealer indenfor Hummelsøfredningen.

Naboen havde oplyst, at Peter Kryll alene den 6. juli 2010 modtog i størrelsesordenen 20 vognlæs jord, som Peter Kryll nu kørte og jævned ud.

Jorden er efter naboen's oplysning leveret af Salten Vognmandsforretning A/S, hvilket bekræftes af en efterfølgende opringning fra kommunen. Her oplyses det, at der er kørt jord til ejendommen Voldbygårdvej, men Bruno Jacobsen ønskede ikke at oplyse, hvor jorden stammer fra. Det kommer dog ikke fra byzone. Og vognmanden mener derfor ikke at det er anmeldeligt jord i forhold til jordforureningsloven.

I henhold til Silkeborg Kommunes affaldsregulativ skulle jorden dog have været anmeldt til kommunen.

Da Peter Kryll ved kommunens ankomst var i gang med at udjævne jord, fik han et skriftligt standsningspåbud på stedet."

Silkeborg Kommune har den 7. juli 2010 fremsendt standsningsforbud og anmodning om redegørelse:

"Standsningspåbud og anmodning om redegørelse vedr. udlæg og planering af jord og sand i fredet område, Voldbygårdsvej 16

Silkeborg Kommune er opmærksom på, at der sker terrænregulering og udlæg af sand og jord på din ejendom Voldbygårdsvej 16, på arealer omfattet af fredningen af Hummelsø og omgivelser. En del af ejendommen er endvidere omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (beskyttet natur) og § 16 (søbeskyttelseslinie).

Kommunen har besigtiget stedet sammen med dig og oplyst, at forholdet er ulovligt i

forhold til fredningen uden forudgående tilladelse fra Fredningsnævnet og kommunen. Du blev bedt om at fremsende en skriftlig redegørelse.

Der foretages imidlertid stadig terrænregulering i området, som konstateret af kommunen d.d.

Kommunen meddeler dig hermed standsningspåbud om at stoppe indgrebene, idet der ikke foreligger de fornødne tilladelser efter fredningen og evt. naturbeskyttelseslovens § 3 (beskyttet naturtype) og § 16 (søbeskyttelseslinie). Kommunen er ifølge naturbeskyttelseslovens § 73 forpligtet til at reagere, når der foreligger et ulovligt forhold. Sagens videre forløb

Da der ikke foreligger de fornødne tilladelser, har du som ejer af området pligt til at lovliggøre forholdet.

Dette kan ske enten ved, at Silkeborg Kommune og Fredningsnævnet, såfremt betingelserne herfor er til stede, meddeler en efterfølgende dispensation eller ved, at naturtilstanden retableres, evt. efter påbud.

Inden vi træffer en afgørelse om sagens videre forløb, skal vi anmode om dine bemærkninger, herunder de forhold, som eventuelt kan tale for, at kommunen og Fredningsnævnet meddeler tilladelse. Dine kommentarer bedes fremsendt inden 1 uge fra d.d.

Retssikkerhedsloven

Det er kommunens vurdering, at der kan være tale om en lovovertrædelse, der kan medføre straf. I henhold til reglerne i retssikkerhedslovens § 10 (lov nr. 442 af 9. juni 2004) skal kommunen derfor gøre dig opmærksom på, at du ikke har pligt til at give oplysninger, som kan have betydning under en eventuel straffesag.

Det er således frivilligt, om du vil benytte dig af din ret til at komme med bemærkninger til sagen. Hvis du vælger at udtale dig, vil dine oplysninger kunne blive anvendt senere."

Ejers redegørelse anfører følgende:

Ang. sand ved Hummelso

1

EFTER AT VANDET I HUMMELSO
ER HÆVET $\frac{1}{2}$ - 1 METER KAN DET
SKE AT DER KOMMER SEJLENDE EN
Ø MED SMÅ TRÆER / SIV PÅ MOSEJOND
FRA DEN VESTLIGE DEL AF SØEN.
DET SKETE HER I FORÅRET DEN
SEJLEDE IND DET ENESTE STED
HVER VORES DYR KAN DRÜKKE VAND
FRA SØEN. DERFOR VAIGTE JEG
AT FJERNE DEN. FOR AT GENETABLERE
BREDDEN SOM DEN VAR FØR, VAIGTE JEG
AT LÆGGE 4 km³ ^{REN} SAND, DETTE ER
JÆVNET UD.

ANGÅENDE SAND VED SKOVVEJ.
JEG HAR LAGT 4 cm SAND PÅ
EN STI 50 m ~~LANG~~ LÆNGDE 3 m BREDE.
FOR AT JÆVNE JORDEN EFTER AT
SKOVMASKINERNE HAVDE LAVET STØRE
UJÆVNHEDER

ANG. LANGS VEJEN

JEG GØR OPMÆRKSOM PÅ AT
DISSE JONDBUNKER, SOM DISSE
BILLEDER VISER MÅSKE FÅ DIG TIL
AT TRO DET ER TILFØRT JORD.
DET ER DET IKKE, DET ER OVERJORD
SOM EN FJERNET LANGS VEJEN

2

3-4 METERS BREDDE, 45 METERS
LÆNGDE. HER EFTER ER DER TIL-
FØRT 5 SKOVLE JORD, SOM ER
TAGET OPPE FRA BAKKEN. DETTE
ER HER EFTER PLANERET + OVERJORDEN
ER LAGT TILBAG

STEDET ER VIST PÅ
INTERNET KORT.

NIVEAU ER HÆVET MED 20 CM
PÅ DE 45 METER, SÅ DET ER
SOM DET VAR I ca. 1980.

NIVEAUET BLIVER LAVERE FOR HVERT
ÅR DA JEG ALTID PLOJER JORDEN
IND.

SE VEDLAGTE BILLEDE FRA 1980
(ville gerne have de retur)

ANG. VED SKOVEN ER DER MÅSKE
HÆVET $\frac{1}{2}$ M PÅ NOGLE PÅ ~~10~~ m^2 .
VED AD BAKKEN MÅNER JEG IKKE AT
DER ER SKET ANDET END DET HARVEN
HAR SLÆBT MED MED.

JEG GØR OPMÆRKSOM PÅ AT
UMIDDELBART SE BILLEDENE
VOIDSOMME UD, MEN GRAVEMASKINERNE

3

VAR DER KUN I $3/4$ TIME .

JEG FIK KØRT 50 m³ LERJORD
HEM TIL GÅRDEN , SÅ JEG KUNNE
LAVE EN DAM , HVOR VANDET
FRA BYGNINGERNE KAN RENN UD .

EFTER ANMELDISEN BESLUT-
TEDE JEG AT FÅ KØRT DE 50 m³
TILBAGE TIL STEDET HVOR DE
VAR TAGET . DETTE VAR MANDAG
HVOR DU SAGDE AT DET VAR
ANMELDT AT JEG HARDE FÅET
20 LÆS .

JEG HAR FÅET 4 LÆS JORD
FRA PLANTEBED FRA THEM SVØM-
MEHAL ,

JEG HAR SEIV KØRT 2 LÆS
JORD HEJME FRA GÅRDEN
IND TIL AREAET V/ MOSEN
(VIST PÅ INTERNET MARK KØRT BIA PI)

med Venlig hilsen
Peter Kryll

Fødevareministeriet
Internet MarkKort

Ansøgnr.: <83172>
Voldbygårdvej 16
8653, Them
SE-nr: 81431914

Bemærkninger
Til egne kommentarer

Udskrevet:
19. maj 2009
Målforhold ca 1:6400
DDO: Copyright©Cowl
Direktoratet for
FødevareErhverv
Nyropsgade 30
Telefon 33958000

FOR 3-4 ÅR SIDEN GRAVEDE JEG EN
GRØFT LANGS VEJEN. (HVOR BILLETET ER TAGET)
DA DER SENERE BLEV LAGT NOGIE
ETERNIT TAGPLADER PÅ VEJEN. VALGTE
JEG AT FJERNE GRØFTEN IGEN, DET
HAR JEG GJORT MED 3 TIL 4 LÆS JORD
SOM IKKE ER FORURENET HJEMME FRA
GÅRDEN. SKRÅNINGEN ER SOM DEN
VAR FOR 3 TIL 4 ÅR SIDEN

Fredningsnævnet har fået forelagt en lang række fotos af området, herunder med lastbil og større maskiner i gang med udlægning og planering.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 26. april 2011.

Under besigtigelsen fremførte ejer beskrivelse som i den skriftlige redegørelse.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Under besigtigelsen kunne det på baggrund af jordoverfladens beskaffenhed konstateres, at der er kørt jord på på flere arealer og at der er kørt sand på ved området mod søen. På baggrund heraf, på baggrund af det ved kommunens besigtigelser konstaterede og på baggrund af fotos, visende store maskiner i gang med planering, samt på baggrund af anmeldelser til kommunen, må nævnet lægge til grund, at der er kørt betydeligt større mængder jord på arealerne end angivet af ejer, og nævnet finder ændringen af landskabskonturerne i direkte strid med fredningens formål. Nævnet kan derfor ikke meddele efterfølgende lovliggørelse af det foretagne og bestemmer, at området skal retableres til oprindelige koter efter angivelse fra Silkeborg Kommune, Teknik og Miljø. Retableringen skal være gennemført senest ved udgangen af år 2011.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.

Gebyret udgør 500,- kr. for privatpersoner og 3.000,- kr. for alle andre klagere.

Natur- og Miljøklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Denne afgørelse er pr post fremsendt til:

Peter Kryll, Voldbygårdvej 16, 8653 Them

og pr. mail til:

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, silkeborg@dn.dk

Det ministerudpegede medlem af nævnet, Jytte Heslop, Katterhøjvej 4, 8270 Højbjerg, jytte.heslop@gmail.com

Det kommunevalgte medlem af nævnet, Søren Stauning Goldmann, Silkeborgvej 11, 8653 Them, sorenstauning.goldmann@silkeborg.dk

Silkeborg Kommune, Natur- og Miljøsektionen, Søvej 1-3, 8600 Silkeborg, teknisk@silkeborg.dk

Silkeborg Kommune, Natur- og Miljøsektionen, Søvej 1-3, 8600 Silkeborg, Helene D. Clausen, hdc@silkeborg.dk

Silkeborg Kommune, Natur- og Miljøsektionen, Søvej 1-3, 8600 Silkeborg, Poul Erik Thystrup, poul.erik.thystrup@silkeborg.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 3. november 2016

FN-MJØ-102-2016. Opførelse af ny bolig, ændring af eksisterende beboelse og haveanlæg

Fredningsnævnet har den 18. august 2016 fra Silkeborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at opføre en ny beboelsesejendom, at anvende den eksisterende bolig til udhus og at etablere et haveanlæg med drivhus på matr.nr. 10g Virklund By, Virklund, Voldbygårdvej 12, 8600 Silkeborg. Ansøgningen er indgivet af ejendommens ejere Julie Laursen og Villy Bjarne Laursen.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

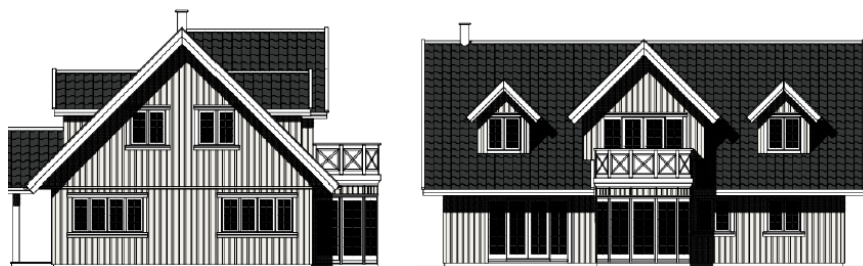
Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer ved Hummelsø, der har til formål at bevare arealernes tilstand. Arealerne må ikke bebygges yderligere. Der må foretages nødvendige om- og tilbygninger i forbindelse med de eksisterende landbrug, ligesom nødvendige nybygninger under samme vilkår kan opføres, når de udgør en bygningsmæssig enhed med de ældre.

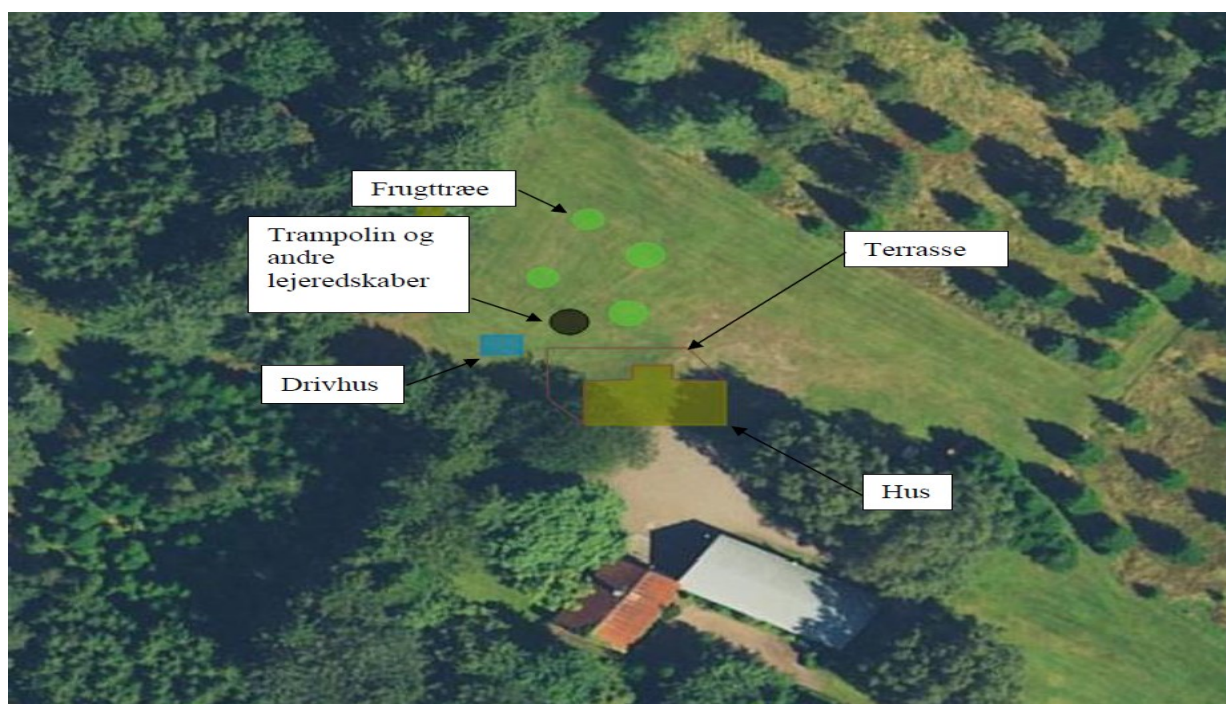
Silkeborg Kommune har anført, at ejendommen er en landbrugsejendom på 9,3 ha. Den ligger forholdsvist højt i et let skrånende terræn syd for bysamfundet Virklund. Der er i BBR registreret en bolig fra 1904 på 100 m², en erhvervsbygning på 200 m² fra 1904 og en garagebygning på 65 m² fra 1955. Der har tidligere været grusgravning på ejendommen. Ejendommen ligger sådan, at den opleves som et mindre rum, og det fornemmes, at der har været gravet grus, og at en del af terrænet ikke er helt naturligt.

Silkeborg Kommune har videre anført, at den nye bolig ønskes opført som et træhus med udnyttet tagetage med en grundplan på 120 m² og et samlet areal på maksimum 210 m². Den ønskes malet sort eller med en grålig farve med sortmat tag. Vinduerne skal være hvide eller i mørk nuance. Bygningen får en maksimal højde på 7,6 meter. Der etableres en træterrasse på ca. 100 m² på den nordlige og vestlige side af boligen. Den nuværende bolig ønskes indrettet til udhus. Der ønskes etableret et haveanlæg med et drivhus på 10-12 m², frugttræer, køkkenhave og legeredskaber med gyngestativ og nedgravet trampolin.

Den nye bolig er illustreret på følgende vis:

Projektet er i øvrigt illustreret på følgende vis:

Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at der kan opføres en ny tidssvarende bolig med terrasse på landbrugsejendommen. Den nye bolig ligger ikke i tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Bebyggelsen vil dog ikke påvirke landskabet mere end den eksisterende bebyggelse.

Silkeborg Kommune har oplyst, at arealet ligger ca. 500 m øst (og vest) for Silkeborgskovene, Habitatområde H181. Der vurderes ikke at være risiko for mulig påvirkning af det internationale naturbeskyttelsesområde. Arealet er et sandsynligt hjemsted for arter af flagermus, der alle er strengt beskyttede arter. Det vurderes videre, at det ansøgte ikke vil medføre nogen påvirkning af strengt beskyttede arter, herunder flagermus.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 24. oktober 2016. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, Villy Bjarne Laursen og Silkeborg Kommune ved Gry Bruhn Hansen. Projektet blev gennemgået, og Gry Bruhn Hansen uddybede baggrunden for kommunens vurdering. Hun oplyste videre, at det vil være bekosteligt at udføre en gennemgribende undersøgelse af, om der er forurennet jord, og at man derfor gerne vil afvente fredningsnævnets stillingtagen. De foreliggende oplysninger tyder dog på, at der ikke er en hindrende jordforurening. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Hummelsø betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige ud-

bredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet kan efter en konkret vurdering af projektet og ejendommens placering i fredningen meddele dispensation til projektet, der ikke findes at påvirke oplevelsen af fredningen, og hvor placeringen af boligen konkret ikke findes at være i strid med fredningens bestemmelser om en bygningsmæssig enhed med de bestående bygninger.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks.

hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Michelsen,
2. Søren Goldmann,
3. Julie Laursen og Villy Bjarne Laursen,
4. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning,
5. Silkeborg Kommune, EJD-2016-00564,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Silkeborg,
12. Region Midtjylland,
13. Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 9. januar 2018

FN-MJØ-115-2017. Integrerede solceller

Fredningsnævnet meddelte den 3. november 2016 dispensation til at opføre en ny beboelsesbygning, at anvende den eksisterende bolig til udhus og at etablere et haveanlæg med drivhus på matr.nr. 10g Virklund By, Virklund, Voldbygårdvej 12, 8600 Silkeborg (FN-MJØ-102-2016). Dispensationen blev meddelt efter, at fredningsnævnet havde gennemført en besigtigelse af ejendommen. Fredningsnævnet gav følgende begrundelse for afgørelsen:

”Fredningen af arealer ved Hummelsø betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet kan efter en konkret vurdering af projektet og ejendommens placering i fredningen meddele dispensation til projektet, der ikke findes at påvirke oplevelsen af fredningen, og hvor placeringen af boligen konkret ikke findes at være i strid med fredningens bestemmelser om en bygningsmæssig enhed med de bestående bygninger.”

Det fremgik af sagen, at taget ville blive matsort.

Silkeborg Kommune har den 29. november 2017 oplyst, at ejendommens ejer nu ønsker at opføre beboelsesbygningen med integrerede solceller. Kommunen har til dette anført, at det fremgår af landzonetilladelserne, at det fremgik af ansøgningsmaterialet, at der var tale om et matsort tag, hvilket ikke er tilfældet ved et integreret solcelletag. Kommunen har i afgørelsen ikke lagt vægt på, at det er meget vigtigt, at der er tale om et matsort tag, da bebyggelsen ikke er tydelig i landskabet og i øvrigt ikke påvirker landskabet mere end i dag. Det kræver derfor ikke en ny landzonetilladelse at opføre bygningen med integrerede solceller.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at solcellerne har sort baggrund, sorte monokrystallinske solceller med sorte tapstreng og et satineret glas, hvilket samlet giver et solcelletag med en sort ensfarvet fremtoning.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Hummelsø betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det

ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at solcelletaget vil få en sort ensfarvet fremtoning. I en sådan situation er solcelletaget i overensstemmelse med de principper for godkendelse af sorte solceller på sort tag, som kommer til udtryk i fredningsnævnets praksis.

På den baggrund og efter en konkret vurdering af bygningens placering i fredningen meddeler fredningsnævnet dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører

til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Michelsen,
2. Arne Lund,
3. Julie Laursen og Villy Bjarne Laursen,
4. Miljøstyrelsen,
5. Silkeborg Kommune, EJD-2016-00564,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Silkeborg,
12. Region Midtjylland,
13. Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 19. november 2019

FN-MJØ-072-2019. Ny bolig, garage og orangeri

Fredningsnævnet modtog den 3. juli 2019 Silkeborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre en bolig, en garage og et orangeri som gårdbebyggelse og at etablere et haveanlæg på matr.nr. 11g Virklund By, Them, Horsbjergvej 8, 8653 Them. Ansøgningen er indsendt af Per Laustsen.

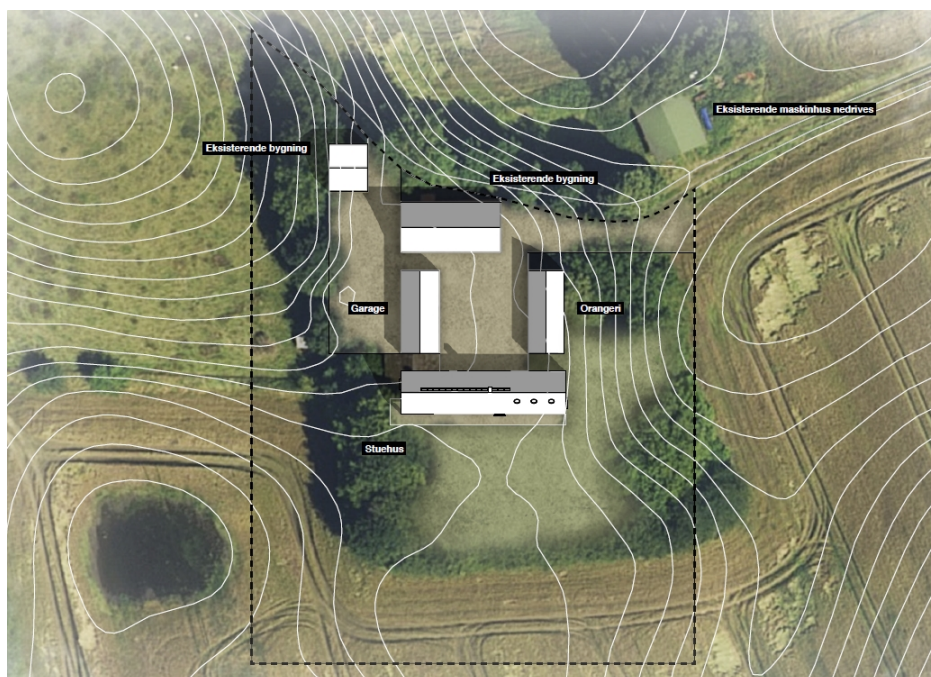
Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde. Arealernes tilstand skal bevares og må ikke bebygges yderligere. Fredningen hindrer dog ikke, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for byggeriet er godkendt af fredningsnævnet. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårs- og sommerhuse, hvorved bygningen i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet.

Silkeborg Kommune har oplyst, at ansøgningen omfatter et nyt stuehus på 341 m², som består af stueetage på 218 m², 75 m² kælder, 30 m² hems og 18 m² overdækning. Derudover ønskes opført en garage på 105 m² og et orangeri på 95 m². Der er i BBR registreret en bolig på 102 m², en stald på 296 m², en lade på 143 m², en ikke længere eksisterende stald på 71 m² og to maskinhuse på henholdsvis 49 m² og 209 m².

Byggeriet er bl.a. illustreret på følgende måde:

Silkeborg Kommune har videre oplyst, at ansøgningen er beskrevet således, at der med baggrund i nedrivningen af en staldbygning og et stuehus foreslås opført en ny gård som genfortolkning af den eksisterende gård. Det nye stuehus opføres som et klassisk længehus, hvor facader og tag beklædes med samme materiale beklædningsstegl i rødbrune nuancer. Det er med til at give bygningen et monopolistisk og nutidigt indtryk, der spiller op mod det storslåede landskab. Facaderne er ligeledes komponeret med vinduespartier i forskellige størrelser, men i en orden som harmonerer med både bygningsform, rummene bagved og landskabet. Garage og drivhus/orangeri opføres i samme form som stuehuset, men i henholdsvis træ og glas. Den eksisterende ladebygning renoveres i respekt for den eksisterende arkitektur og byggeteknik. Omkring stuehuset og specielt mod syd etableres en større landbohaves, som omkranses af en hæk og solitære træer mod markerne.

Silkeborg Kommune har oplyst, at ejendommen er 280 meter fra Natura 2000-området Silkeborgskovene. Der vurderes ikke at være risiko for mulig påvirkning af naturbeskyttelsesområdet eller af bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 30. oktober 2019. I besigtigelsen deltog endvidere Per Laustsen med Jens Gram, Silkeborg Kommune ved Gry Bruhn Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Ingolf Gribsholt. Projektet blev gennemgået. Der har tidligere været fire længer på ejendommen, og det ønskes der igen, idet den ene længe dog ønskes opført som et orangeri på 95 m². Der blev i den forbindelse forevist luftfoto af et firelænget byggeri. Orangeriet vil blive udført med sokkel og mørke aluminiumspartier. Døre- og vinduespartier vil tilsvarende blive mørke i det øvrige byggeri. Det eksisterende maskinhus nedrives. Der er endnu ikke klarhed over omfanget af et ønsket haveanlæg. Der er opsat en pavillon, der skal bruges til beboelse i byggeperioden, som forventes at vare op til 1½ år. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation, herunder en tidsbegrænset dispensation til pavillonen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området

er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Der har historisk være en firelænget bebyggelse på ejendommen, og fredningsnævnet finder derfor, at de nuværende tre længer kan erstattes af et firelænget byggeri også set i lyset af, at der sker fjernelse af et fritliggende maskinhus. De tre længer får en bygningsmæssig udformning, som er fint tilpasset landskabet og ejendommen, og hvor også kælderens kan godkendes, da den ikke er hævet og dermed synlig i landskabet. Den sidste del af bebyggelsen består af et større orangeri, men fredningsnævnet finder efter en konkret vurdering af forholdene på ejendommen og bebyggelsens helhedsindtryk, at et sådant kan godkendes som en del af den samlede bebyggelse, da det konkret ikke findes at få betydning for landskabsoplevelsen.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation.

Der meddeles endvidere en tidsbegrænset dispensation til den opstillede pavillon. Den skal fjernes ved byggeriets afslutning dog senest den 1. november 2021.

Dispensationen omfatter ikke et haveanlæg, da der endnu ikke foreligger et projekt herom. Et sådant skal forelægges fredningsnævnet via Silkeborg Kommune.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Arne Lund,
2. Per Laustsen,
3. Miljøstyrelsen,
4. Silkeborg Kommune, EJD-2019-03215,
5. Silkeborg Kommune,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 12. maj 2023

FN-MJØ-025-2023. Tilplantning med juletræer

Fredningsnævnet modtog den 27. februar 2023 Silkeborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at plante juletræer på matr.nr. 11a Them By, Them, Hørrelundvej 10, 8653 Them. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Torben Peder Jensen.

Fredningsnævnet meddeler ikke dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer Hummelsø og Voldbygårde. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev som baggrund for fredningssagen bl.a. anført, at hele området omkring Hummelsø forekommer både kulturgeografisk og landskabsæstetisk af meget stor værdi. Det er i sjælden grad en helhed, som helt har undgået indgreb i form af uheldig bebyggelse eller dominerende vejanlæg. Området har sin helt selvstændige landskabskarakter, forskellig fra den øvrige silkeborgegn.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet. Arealerne må benyttes som hidtil, medmindre andet er anført under særbestemmelser eller under de enkelte ejendomme. Nytilplantninger er ikke tilladt bortset fra områderne, der ligger mellem den stiplede linje på fredningskortet og fredningens ydergrænse.

Der er ingen særbestemmelser for ejendommen, hvis ejer blev tilkendt en erstatning på 100.000 kr.

Fredningsnævnet traf den 6. februar 2012 afgørelse i en sag om lovliggørende dispensation til tilplantning af juletræer på de samme arealer, som ansøgningen omfatter (FN 2011.151). I afgørelsen blev anført følgende:

”Nævnet må fastholde, at juletræskulturer ikke betragtes som landbrugsafgrøde i et fredet område. Da beplantningen slører det kuperede terræn og er i strid med fredningsbestemmelserne og fredningens formål, kan nævnet ikke meddele dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 til bibeholdelse af denne form for beplantning inden for fredningen.

Henset til, at der er investeret betydelige beløb i beplantning og vildthege finder nævnet, at der bør tillades en afviklingsperiode. Det bestemmes derfor, at der ikke må ske nyplantning eller genplantning med juletræer, men at allerede plantede træer kan bevares, indtil de enkelte beplantninger ryddes efter at have nået den ønskede træhøjde indenfor en alder på ca. 8-9 år, således at det samlede område efterhånden frigøres og således at al juletræsbeplantning ved udgangen af juni måned i år 2020 er fjernet fra det fredede område.”

Sagens baggrund

Silkeborg Kommune har oplyst, at ejendommen er en landbrugsejendom på ca. 61 ha.

Silkeborg Kommune har videre oplyst, at følgende fremgår af ansøgningen:

”Vi har gennem alle de 42 år, vi har boet på Hørrelund, haft fokus på vores skønne natur og ønsket om at bevare den for eftertiden.

Vi tilplantede i sin tid jorden med juletræer, som kun skulle blive ca. 2 meter høje i god tro, idet landbrugsafgrøder som f.eks. majs ville tangere denne højde eller lidt mere uden at ane, at vi overtrådte fredningen. Dette blev vi gjort opmærksom på i 2012.

Vi søger om dispensation fra fredningen på en del af vores jord, da vi syntes den nationale og globale dagsorden har ændret sig med fokus på CO2 udledning, nedsivning af plantegifte og kvælstofudledning til vandløb.

Hvis man holder juletræsproduktion op mod f.eks. vinterhvede afgrøde, er der videnskabelig dokumentation for, at hveden belaster med 3,5 tons CO2 pr. ha, hvor en livscyklus på juletræer er CO2 neutral ...

Der er lovgivning for gødskning af hvedemark, på max anvendelse på 190 kg N pr. ha som bespreddes. Sammenholdes det med en juletræsproduktion, hvor der må anvendes 90 kg. N pr. ha. Dette udlægges med en smal stribe af en specialmaskine i planterækken så kun træernes pælerod rammes. I juletræsproduktion gives der ingen gødning det første år, de følgende år graduerer man mængden efter træernes vækst. Det er først i de sidste vækst år der tilføres den fulde mængde gødning (90 kg N pr. ha). Da der tilføres mere gødning til en hvedemark end til juletræerne er risikoen for udledningen af kvælstof større fra hvedemarken end fra juletræerne, hvilket for vores vedkommende har stor betydning for vores sø (Hummelsø).

Vi vedlægger kort over Hørrelunds marker og Hummelsø, hvor vi har markeret med "Blok 1, Blok 2 og Blok 3". Efter vi har nærlæst fredningsbestemmelserne, samt haft besøg af repræsentanter fra Silkeborg Kommunes afdeling for Natur og Miljø, er vi blevet opmærksomme på, at disse bløde bakker omkring Hummelsø ikke skal sløres, og derfor tilbyder vi at tage disse 2 bakker ud af produktion og så græs, som skal udlægges økologisk. Blok 3 ligger på venstre side af markvejen og her søges om dispensation til juletræsproduktion.

Vi søger om dispensation på nuværende tidspunkt set i lyset af den store omstilling der foregår i Danmark og den øvrige verden og håber, det vil betyde, at man fra lovgiverens side vil blive nødt til at se på fredningerne og deres mulige bevarelse relateret til den ændrede nationale og globale dagsorden."

Silkeborg Kommune har som sine sammenfattende bemærkninger anført, at der er tale om en ansøgning om at tilplante en meget stor del af de kuperede arealer vest for Hummelsø. Som det fremgår af ansøgningen, har dyrkning af juletræer en mindre udledning af drivhusgasser, næringsstoffer og rester af sprøjtegifte end landbrugsafgrøder, som f.eks. hvede. Fredningen skal dog primært tage hensyn til landskabet. Ifølge de indledende beskrivelser i fredningsafgørelsen udgør Hummelsø geologisk set et dødishul med omgivende morænelandskaber på israndslinien, hvilket er baggrunden for det kuperede landskab omkring søen. På baggrund af fredningens ordlyd og fredningsnævnets afgørelse fra 6. februar 2012 kan kommunen ikke anbefale, at der meddeles dispensation.

Silkeborg Kommune har i øvrigt anført, at det er kommunens vurdering, at kommunen skal meddele afslag på ansøgningen om tilplantning indenfor de områder af søbeskyttelseslinjen, som også er omfattet af fredningen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 1. maj 2023 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Søren Thomsen. Endvidere deltog Torben Peder Jensen, Silkeborg Kommune ved Søren Danielsen, Danmarks Naturfredningsforening ved Ingolf Gribsholt og Friluftsrådet ved Jørgen Krog.

Projektet blev gennemgået, og fredningsnævnets formand gennemgik historikken i relation til fredningsnævnets tidligere afgørelse på ejendommen.

Det kunne konstateres, at arealerne var ryddet for juletræsbeplantning.

Torben Peder Jensen oplyste, at områderne 1, 2 og 3 på kortbilaget tidligere alle var tilplantet, men det er kun i område 3, at der ønskes tilplantning igen. Alle 3 områder er inden for fredningen. Der ønskes tilplantning på

otte ha, mens der ikke vil ske tilplantning på fire hektar. En del af ejendommens øvrige arealer er indenfor det område, hvor der kan ske tilplantning, og det vil ske under alle omstændigheder.

Søren Danielsen henviste til fredningsnævnets tidligere afgørelse og præcedensbetragtninger og anførte, at Silkeborg Kommune ikke kan anbefale, at der meddeles dispensation.

Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet tilsluttede sig Silkeborg Kommunens bemærkninger.

Søren Danielsen fremhævede som anført i ansøgningen, at der bør tages hensyn til den udvikling, der er sket siden fredningen, som er fra 1967.

Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald og vejledte om klageadgangen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår af fredningsnævnets afgørelse af 6. februar 2012, at der efter fjernelse af juletræsbeplantningen senest i juni 2020 ikke må ske nyplantning eller genplantning med juletræer på arealerne.

På den baggrund og i øvrigt med henvisning til fredningsbestemmelserne om forbud mod nytilplantning af arealerne meddeler fredningsnævnet ikke dispensation til projektet, som vil medføre en uheldig tilsøring af områdets særegne landskabsformer.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Søren Thomsen,
3. Torben Peder Jensen,
4. Miljøstyrelsen,
5. Silkeborg Kommune, EJD-2022-04124,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjylendoest@fredningsnaevn.dk)

Den 12. maj 2023

FN-MJØ-046-2023. Solceller på terræn

Fredningsnævnet modtog den 30. marts 2023 Silkeborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opsætte et solcelleanlæg på terræn på matr.nre. 11a og 11n Virklund By, Them, Voldbygårdvej 5, 8653 Them. Ansøgningen er indsendt af Henning Mortensen for ejendommens ejer Per Laustsen.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Det ansøgte solcelleanlæg har følgende placering på ejendommene:

Fredningen

Ejendommene er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer Hummelsø og Voldbygårde. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev som baggrund for fredningssagen bl.a. anført, at hele området omkring Hummelsø forekommer både kulturgeografisk og landskabsæstetisk af meget stor værdi. Det er i sjælden grad en helhed, som helt har undgået indgreb i form af uheldig bebyggelse eller dominerende vejanlæg. Området har sin helt selvstændige landskabskarakter, forskellig fra den øvrige silkeborgegn.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet. Arealerne må benyttes som hidtil, medmindre andet er anført under særbestemmelser eller under de enkelte ejendomme. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder grus-, ral- eller lergravning, grøftning opfyldning og planering er ikke tilladt. Dog kan udnyttelse af de nævnte forekomster ske til privat brug. De fredede ejendomme må ikke yderligere bebygges med undtagelse af de tilfælde, der nævnes under særbestemmelserne eller ved de enkelte ejendomme. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger eller opsættes hegn, bortset fra nødvendige kreaturhegn. Tårne, master og ledningsanlæg må kun opsættes efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet.

Der er ikke sådanne relevante særbestemmelser for ejendommene. Der blev dog givet offentligheden adgang til de to gravhøje i den sydlige ende af matr.nr. 11a Virklund By, Them.

Sagens baggrund

Silkeborg Kommune har oplyst, at ejendommen er en landbrugsejendom i landzone med et større haveareal omkring den eksisterende bebyggelse. Ansøgningen omfatter et solcelleanlæg med 50 paneler, som placeres i ejendommens haveareal. Det fylder ca. 100 m². Solcellerne er helt sorte med sorte rammer og sorte paneler uden genskin. De placeres i én række med en hældning på ca. 45°. Ansøgeren har om baggrunden for placeringen anført, at placeringen er foreslået i en lille lavning sydøst for gården i et område, hvor der tidligere har været frugttræer. Det er den placering, der vil forstyrre mindst i landskabet, da det ikke vil blive synligt fra hverken de offentlige arealer eller gravhøjene. Det er desværre i tidens trend at placere solceller på hustage. Det vil ikke ud fra et æstetisk synspunkt være en mulighed, idet selve gården er med stråtag, og laden/maskinhuset mod syd er dækket med træspåner. Denne bygning er desuden synlig både fra offentlige arealer og gravhøjene. Derfor ansøges der ud fra en æstetisk begrundelse om at placere solcellerne på jorden i haven.

Silkeborg Kommune har videre oplyst, at det ansøgte anlæg er 185 meter fra Natura 2000-område H181 Silkeborgskovene. Det vurderes, at det ikke vil medføre en negativ påvirkning af arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget eller bilag IV-arter.

Silkeborg Kommune har sammenfattende udtalt, at der ikke landskabeligt er noget til hinder for, at der kan meddeles dispensation, idet der er tale om et mindre lavt anlæg uden genskin, der etableres som en del af haveanlægget nær den eksisterende bebyggelse. Der lægges endvidere vægt på, at anlægget mindsker ejendommens miljøpåvirkning (CO₂ udledning), og at det i mindre grad bliver synligt i området, da det etableres nede i terrænet, således at det kun meget lokalt vil være synligt. Etableres anlægget på taget af driftsbygningen, ville det blive mere disponeret og skabe mere uro.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 1. maj 2023 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Søren Thomsen. Endvidere deltog Per Laustsen, Silkeborg Kommune ved Gry Bruhn Hansen, Danmarks Naturfredningsforening ved Ingolf Gribsholt og Friluftsrådet ved Jørgen Krog.

Projektet blev gennemgået.

Per Laustsen oplyste med henvisning til en markeret placering af stedet for solcellerne, at det er en del af projektet, at der laves en terrænen ændring ved at plane arealet, så solcellerne bliver i niveau i det landskab, der nu er en smule stigende.

Det blev konstateret, at solcellerne ikke vil være synlige fra de to nærliggende gravhøje, men derimod fra en mindre del af den offentlige sti, som passerer ejendommen mod gravhøjene. De vil være markant mere synlige ved en placering på maskinhuset.

Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at der ikke meddeles dispensation til solcelleanlæg, som placeres på jorden, da et sådant anlæg virker forstyrrende og skæmmende i et fredet landskab.

Der er dog konkret tale om en terrænmæssigt lav placering i et haveareal, hvor anlægget alene vil være synligt fra en mindre del af den offentlige sti, der passerer ejendommen ved gravhøjene. På den baggrund og da fredningsnævnet i øvrigt er enig i, at solcellerne vil være markant mere synlige på maskinhusets tag, meddeler fredningsnævnet dispensation, herunder til de nødvendige terræændringer i form af afgravning indenfor havearealet for at gøre anlægget plant.

Dispensationen meddeles som drøftet ved besigtigelsen på vilkår om lav beplantning foran anlægget mod syd efter anvisninger fra Silkeborg Kommune.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Søren Thomsen,
3. Per Laustsen,
4. Miljøstyrelsen,
5. Silkeborg Kommune, EJD-2022-03982,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 6. december 2024

FN-MJØ-160-2024. Garage, orangeri, ombygninger og haveanlæg

Fredningsnævnet modtog den 30. oktober 2024 Silkeborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om dispensation til at opføre en garage og et orangeri, at foretage ombygninger af en lade og at etablere et haveanlæg på matr.nr. 11g Virklund By, Them, Horsbjergvej 8, 8653 Them. Ansøgningen er indsendt af Per Laustsen for ejendommens ejere Pernille og Jens Laustsen Gram.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommene er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. marts 1969 om fredning af arealer Hummelsø og Voldbygårde. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev som baggrund for fredningssagen bl.a. anført, at hele området omkring Hummelsø forekommer både kulturgeografisk og landskabsæstetisk af meget stor værdi. Det er i sjælden grad en helhed, som helt har undgået indgreb i form af uheldig bebyggelse eller dominerende vejanlæg. Området har sin helt selvstændige landskabskarakter, forskellig fra den øvrige silkeborgegn.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet.

Arealerne må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger eller opsættes hegn, bortset fra nødvendige kreaturhegn. Fredningen hindrer dog ikke, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybygninger eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden tegner og planer for byggeriet er godkendt af fredningsnævnet. Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Om- og tilbygninger af de eksisterende, lovligt opførte helårs- og sommerhuse, hvorved bygningen i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet.

Fredningsnævnet meddelte den 19. december 2019 dispensation til at opføre en ny bolig, en garage og et orangeri på ejendommen (FN-MJØ-072-2019). Det var en del af projektet, at et eksisterende maskinhus på ejendommen blev nedrevet. Fredningsnævnet begrundede dispensation på følgende måde:

”Der har historisk været en firlænget bebyggelse på ejendommen, og fredningsnævnet finder derfor, at de nuværende tre længer kan erstattes af et firelænget byggeri også set i lyset af, at der sker fjernelse af et fritliggende maskinhus. De tre længer får en bygningsmæssig udformning, som er fint tilpasset landskabet og ejendommen, og hvor også kælderen kan godkendes, da den ikke er hævet og dermed synlig i landskabet. Den sidste del af bebyggelsen består af et større orangeri, men fredningsnævnet finder efter en konkret vurdering af forholdene på ejendommen og bebyggelsens helhedsindtryk, at et sådant kan godkendes som en del af den samlede bebyggelse, da det konkret ikke findes at få betydning for landskabsoplevelsen.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation.

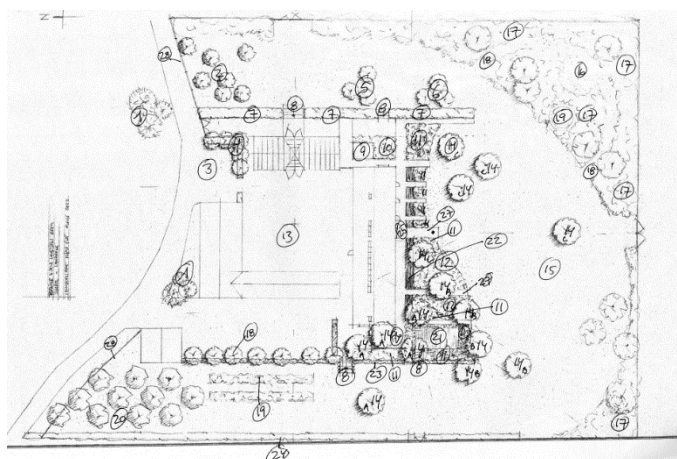
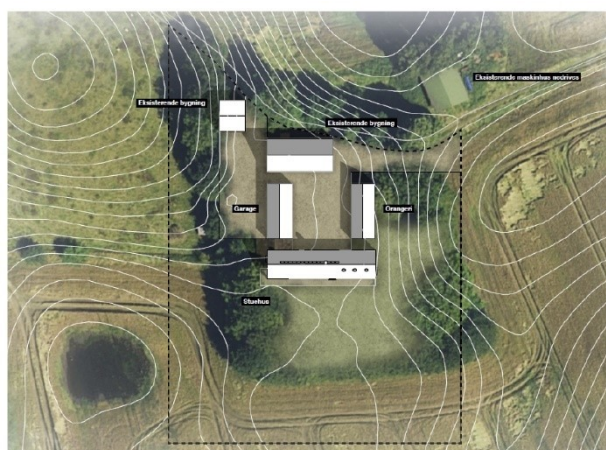
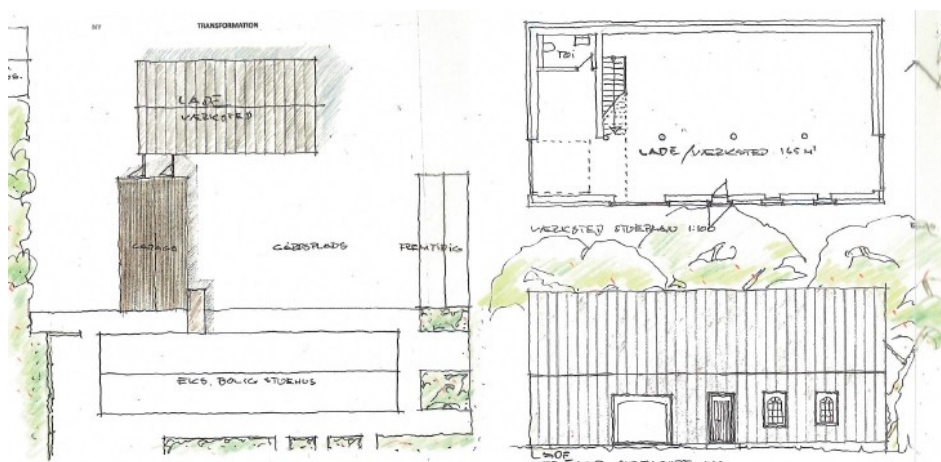
...

Dispensationen omfatter ikke et haveanlæg, da der endnu ikke foreligger et projekt herom. Et sådant skal forelægges fredningsnævnet via Silkeborg Kommune.”

Silkeborg Kommunes udtalelse

Silkeborg Kommune har oplyst, at ansøgningen er begrundet i, at ikke alle dele af fredningsnævnets dispensation blev udnyttet indenfor dispensationens gyldighedsperiode på 3 år. Ansøgningen omfatter en ny garage på 90 m², istandsættelse af en lade på 165 m², et orangeri på 95 m², som erstatter en bygning på 71 m², og et haveanlæg. Det er fortsat en del af projektet, at et maskinhus nedrives.

Garagen og ladens ydre fremtræden, den samlede bebyggelses placering på ejendommen, hvor dog den nordøstlige bygning er fjernet, og en oversigt over havearealet er illustreret på følgende måde:

For at undgå at der bliver for mange forskellige materialer, ønskes garagebygningen opført i samme materiale og detaljeringsgrad som stuehuset. Det betyder, at både tag og facader beklædes med tegl på klink. Der ønskes en udvendig isolering af ladebygningen, så den indvendig fremstår med de originale trækonstruktioner og mure, så den historiske byggeteknik bibeholdes. Udvendigt følges konceptet fra stuehuset med, at tage og facader består af samme materiale. Laden beklædes dog med mørke stålplader i profil som pandeplader, der er et historisk byggemateriale på stalde og udbygninger i det åbne land. Der er i dag gavlpandeplader på taget.

Ejendommen var tidligere en landbrugsejendom, men er efter matrikulære ændringer nu en beboelsesejendom på 6.514 m² i landzone beliggende i et dyrket marklandskab. Bebyggelsen på ejendommen er opført mellem 1934 og 2022 og består af et stuehus fra 2019 på 219 m² og to udhuse på henholdsvis 143 m² og 49 m². Et maskinhus på 109 m² er efter de matrikulære ændringer ikke længere beliggende på ejendommen, men på en naboejendom.

Silkeborg Kommune har som sin udtalelse anført, at kommunen ikke finder, at der landskabeligt er noget til hinder for, at der meddeles dispensation. Kommunen skal genbehandle garagebygningen og orangeriet i henhold til planlovens § 35. Det vurderes, at der ikke er sket væsentlige ændringer, der har betydning for det ansøgte, hvorfor det fortsat vurderes, at bebyggelsen kan etableres uden at påvirke landskabet yderligere. Det begrundes med, at bebyggelsen holdes samlet, at bebyggelsen er afdæmpet, og at der ikke opføres mere bebyggelse, end der har været, før de bygningsmæssige forandringer blev påbegyndt, og at bebyggelsen ikke afviger fra det projekt, der blev præsenteret i efteråret 2019. Det bemærkes dog, at der ved fredningsnævnets tidligere behandling af sagen var landbrugspligt på ejendommen, og at der i forbindelse med imødekommelse af det ansøgte også blev lagt vægt på, at et maskinhus på 109 m² blev fjernet. Bygningen er ikke fjernet og er ikke længere placeret på ansøgernes ejendom, men det er oplyst, at den fortsat vil blive fjernet.

Fredningsnævnet skal samtidig vurdere, om den ansøgte have i gårdrummet og syd for bebyggelsen kræver fredningsnævnets dispensation, eller om det er undtaget som følge af det tidligere haveanlæg, som det fremgår af følgende luftfotos:

Silkeborg Kommune har om Natura 2000 og bilag IV-arter udtalt, at arealet ligger 280 meter fra Silkeborgskovene habitatområde H181, der både ligger øst og vest for ejendommen.

På grund af det ansøgtes begrænsede omfang, sammenfald med tidligere placering og generelle forstyrrelser vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af naturtyperne eller arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Det gælder dog ikke damflagermus, som kan bevæge sig over store afstande, og det er derfor nødvendigt at forholde sig til denne art, som er på udpegningsgrundlaget for mange

Natura 2000-områder i Silkeborg Kommune, herunder H181, der ligger nær ejendommen. Damflagermus ynglekolonier ligger oftest i nærheden af jagtområderne. Disse er vandflader af større søer, åer, fjorde, sunde og tagrørsbevoksninger. Da de bygninger, der potentielt vil kunne nedrives, ikke er isolerede og meget åbne, vurderes bygningerne ikke at være egnede ynglesteder for damflagermus. Bygningerne kan være midlertidigt rastested for damflagermus. Fjernelse af et eventuelt rastested vurderes ikke at have betydning for artens økologiske funktionalitet, da det vurderes, at der er velegnede rastesteder i nærheden af bygningerne, som skal nedrives. Det vurderes desuden, at projektet ikke vil medføre forsætlige drab af flagermus, da ansøger oplyses om, at projektet skal stoppes midlertidigt ved fund af flagermus og træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de ikke tager skade. Projektet vurderes således ikke at påvirke damflagermus.

Der er ikke registreret bilag IV-arter ved ejendommens bebyggelse, men det vurderes, at området er et potentielt rasteområde for arter af flagermus. Øvrige bilag IV-arter vurderes ikke at være relevante i forbindelse med projektet, idet bebyggelsen etableres i tilknytning til eksisterende bebyggelse indenfor det forstyrrede område. Der findes flere arter af flagermus over hele Silkeborg Kommune. Kommunen vurderer, at bygningerne er uegnede som ynglested for flagermus, da de er uisolerede. Bygningerne kan eventuelt anvendes som midlertidigt rasteområde for arter af flagermus. På grund af arternes store udbredelse i kommunen, vurderes fjernelse af et eventuelt midlertidigt rasteområde ikke at have betydning for artens økologiske funktionalitet. Det vurderes desuden, at projektet ikke vil medføre forsætlige drab af flagermus, da ansøger oplyses om, at projektet skal stoppes midlertidigt ved fund af flagermus og træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de ikke tager skade. Projektet vurderes således ikke at påvirke arter af flagermus. Damflagermus har alt-overvejende vinterrastested i kalkgrubberne ved Mønsted og Daugbjerg.

Fredningsnævnets besigtigelse

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 29. november 2024 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Søren Thomsen. Endvidere deltog Per Laustsen og Silkeborg Kommune ved Gry Bruhn Hansen.

Projektet blev gennemgået og drøftet. Det kunne konstateres, at byggeprojektet ikke er væsentligt anderledes end det byggeprojekt, der blev meddelt dispensation til i 2019. Det maskinhus, der skulle nedrives som led i projektet, er imidlertid efter en udstykning nu placeret på en naboejendom. Per Laustsen oplyste, at denne naboejendom ejes af et selskab, han har sammen med Pernille Laustsen. Maskinhuset skal derfor fortsat nedrives som led i projektet. Maskinhuset bruges til opbevaring af den rendegraver, som skal bruges som led i byggeprojektet, så det vil være meget uhensigtsmæssigt, hvis fredningsnævnet stiller krav om, at den skal være nedrevet, inden projektet påbegyndes.

Silkeborg Kommunes udtalelse om bilag IV-arter blev drøftet, og Gry Bruhn Hansen oplyste, at der vil blive indsendt en præciserende udtalelse.

Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation til det samlede byggeprojekt, hvis Silkeborg Kommunes udtalelse viser, at der ikke er et problem i relation til flagermus. En nedrivning af maskinhuset kan afvente, at byggeriet er udført. Fredningsnævnet vil til brug for afgørelsen overveje, hvilke vilkår der skal stilles til sikring heraf, når maskinhuset er placeret på en anden ejendom.

Per Laustsen oplyste, at selve haveanlægget, men ikke træerne er etableret, idet de ikke var opmærksomme på, at også den del kræver fredningsnævnets dispensation. Haven har omtrent samme størrelse som den have, der tidligere var på ejendommen, og som var fra før fredningen. Træerne ønskes plantet i henhold til den beplantningsplan, der indgår i ansøgningsmaterialet. Der ønskes som led i plantningen af træerne opsat et trådhegn, som vil blive fjernet om senest 8 år, når træerne er store nok til at klare sig mod rådyr mv. Det vil på sædvanlig vis blive placeret bagved den 1. eller 2. række af træer, så det ikke er så synligt i landskabet.

Fredningsnævnet tilkendegav, at der også vil blive meddelt dispensation til haveanlægget.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Hummelsø og Voldbygårde betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at foretage en anden vurdering end den vurdering af det ansøgte betydning for Natura 2000-områder og bilag IV-arter, der er foretaget af Silkeborg Kommune, og som er gengivet ovenfor. Fredningsnævnet har herved særligt lagt vægt på det oplyste om bygningernes tilstand. Fredningsnævnet ligger på den baggrund og efter sagens oplysninger til grund, at projektet ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller stk. 3.

Projektet er i overensstemmelse med det byggeprojekt, der blev meddelt dispensation til ved fredningsnævnets afgørelse af 19. december 2019. På den baggrund og med den samme begrundelse meddeler fredningsnævnet dispensation.

Det er et vilkår for denne del af dispensationen, at det maskinhus på 109 m², som tidligere var på ejendommen, men som efter matrikelændringer nu er beliggende på matr.nr. 11q Virklund By, Them, nedrives senest ved Silkeborg Kommunes ibrugtagningstilladelse. Vilkåret skal endvidere tinglyses på matr.nr. 11q Virklund By, Them.

Da det nu ansøgte haveareal ikke afviger væsentligt fra det haveareal, som tidligere var på ejendommen, meddeler fredningsnævnet også dispensation hertil.

Det er et vilkår for denne del af dispensationen, at det opsatte vildthege fjernes senest den 1. december 2032.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og

Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Søren Thomsen,
3. Per Laustsen for Pernille og Jens Laustsen Gram,
4. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø,
5. Silkeborg Kommune, EJD-2024/30105,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.